

I
N
F
O
R
M
A
T
I
O
N
S
B
L
A
D
E
T

Slovenska zveza na Švedskem

ISSN 1651-8292

Informativno

GLASILO

INFORMATIONSBLADET

Pomlad/Våren 2004

Št./Nr 6 Letnik/Årgång 3

Slovenska riksförbundet i Sverige

Informationsblad GLASILo

Informativno GLASILO / INFORMATIONSBLADET

Št. / Nr 6 Letnik / Årgång 3

Izdajatelj / Utgivare: Slovenska zveza na Švedskem

Slovenska riksförbundet i Sverige

Naslovna slika / Uppslagsbild: Mala Nedelja, 2004; Ozadje/Bakgrund Vir: Web

VSEBINA	-	INNEHÅLL
Uvodna beseda	3	Inledningsord
Slovenska zveza	4	Slovenska riksförbundet
Vaša pisma	5	Era brev
Naši kraji	9	Våra orter
Reportaže	12	Reportage
Mladi mostovi	15	Unga broar
Zanimivosti	18	Aktuellt
Novice iz društev	23	Föreningsnytt
Naša cerkev	33	Vår kyrka
Dobro je vedeti	37	Bra att veta
Malo za šalo	41	Lite skoj
Poučno	43	Lärorikt
Arhiv	45	Arkiv
Naslovi	48	Adresser

Glavni in odgovorni urednik/izdajatelj – Huvudredaktör/ansvarig utgivare:

Avguština Budja (-stina)

Člana redakcije - Redaktionsmedlemmar

Jožef Ficko / Ciril M. Stopar Tehnik/Tekniker: **Zvonko Bencek**

Naslov uredništva: **Avguština Budja**

Hantverkargatan 50

261 52 LANDSKRONA

Tel. 0418– 269 26

Elektronska pošta: budja.bencek@swipnet.se

Prispevke pošljite na zgornji naslov do 10. maja 2004

Skicka era bidrag till Informationsbladet senast

den 10 maj 2004

Prepoznavnost Slovencev

Zgodovina je učiteljica življenja. Slovenci se ob vstopanju v Evropsko Skupnost iz zgodovine lahko naučimo predvsem to, da moramo sami vzeti v roke svojo usodo. Od leta 1848 smo samostojna nacija. To so Slovencem priznali v dunajskem parlamentu pred več kot 150. leti. Avstrija je bila takrat večnacionalna država in Slovenci smo bili eden od narodov. Bili smo nacija kot so bili Čehi in Italijani v večnacionalni Avstriji. Nismo torej postali nacija šele z osamosvojitvijo. Takrat smo dobili le samostojno državo. Od takratne izkušnje se lahko naučimo, da moramo svojo usodo držati sami v rokah. Vključevanje v Evropo ne ogroža slovenstva in jezika samo po sebi; v evropskih institucijah bodo prevajalci. Lahko pa ugotavljamo, da nam manjka poznavanje slovenske zgodovine, ki bi nam pokazala pot do raznih izhodišč. Skratka – Slovenci potrebujemo več narodne in državljanske vzgoje.

Začnemo lahko z majhnim – ”koplji tam, kjer стоjiš!” (švedsko: ”gräv där du står!”), pomeni, začnemo pri sebi. Prenesimo v svojo okolico - najprej v svojo družino, med prijatelje, v sosedstvo, v službo - vedrino in mir, optimizem in delovno vzdušje. Ne bodimo tisti, ki ga drugi vlečejo, ampak tisti, ki druge vleče in dviga. Ne ostajajmo vedno nekje v ozadju, da bi nas nihče ne videl in morda poprosil za pomoč, da bi prevzeli kakšno obveznost. To naj velja za vse Slovence. Ne kritizirajmo kar naprej, kako slabo je v državi, kako slabo na delovnem mestu, kako slabo v naši družbi, v šoli, v domu za ostarele, v naši župniji, v občini in tako naprej. Storimo tudi sami kaj, da nam bo bolje. Naj postane ta lastnost tista posebnost, po kateri bomo ob vstopu v ES Slovenci bolj prepoznavni v Evropi in v svetu.

Daljna, hladna morja

Moj Bog in Bog vseh izgubljenih
v šumenju cest tega sveta,
dobro si storil,
ko si dal vsakemu domovino.
Vedel si, da ni sreče
v neprestanem tavanju
po deželah, kjer se kadi
razpokana gruda
izpod krvavih stopal.

Debla smo izkoreninjena,
v nalivih in viharjih
razbolele duše
na tej tuji zemlji,
ki je kruta še za svoje ljudi.

Kje so daljna, hladna morja
kostanjev in smrek,
ajdovih leh in žitnih polj
in stopnišča vinogradov
pod domačo vasjo?

Da bi imel preko njiv in cest,
zvok domače besede,
nedeljski zvon,
dober pogled –
da bi jih imel,
pa čeprav je zagozdeno lino,
namesto te divje,
sproščene svobode
brez dobrote v človeških očeh.

Bert Pribac, Avstralija

Vir: Domača stran društva Slovenija v svetu; E-naslov: drustvo.svs@guest.arnes.si

- stina

Predsednik ima besedo...

Zima nas bo kmalu zapustila, pred nami je zelena pomlad. Prav tako kot se vrstijo letni časi, tako teče tudi naše življenje. Spomladi tudi bolj zaživijo slovenska društva, saj so letne skupščine za nami, novi upravní odbori so si zadali nove naloge. V sredini marca ima tudi Slovenska zveza 14. redni občni zbor s predstavniki slovenskih društev, letos bo to v Malmöju, naslednje leto bo morda kje drugje. Spet se moramo dogovoriti o našem nadalnjem delu. Podpreti moramo tudi nekatera društva, ki nihajo na nitki: "biti ali ne biti." Saj je usoda slovenskih društev obenem usoda cele Slovenske zveze. Skupno smo jo ustanovili, skupno moramo delati na tem, da obstanemo Predsednik: **Ciril Stopar** in se borimo za slovensko besedo na severu Evrope.

Letos je za nas pravzaprav zelo pomembno leto, saj bomo vendarle dočakali dan, ko bo tudi Slovenija vstopila v Evropsko unijo. Če pomislimo, se zdi to skoraj neverjetno: naša stara mati Evropa nas sprejema v svoje naročje. Toda zadnjih 13 let je Slovenija dokazala svoje sposobnosti in lastnosti, da je zares tudi sposobna sodelovati z drugimi državami in da smo Slovenci lahko tudi uspešni.

Menim, da imamo pri teh uspehih v Sloveniji kar nekaj pomembnih zaslug tudi mi, ki živimo po svetu. Tudi mi se trudimo biti uspešni in smo ponosni na hiter razvoj v Sloveniji. Vedno znova pa se v tem novem okolju, kjer živimo, znajdemo tudi pred dejstvi, ki nas privedejo do tega, da se s ponosom dokazujemo in povemo kdo smo in kje so vzklike naše korenine. Letošnje leto pa je pomembno in jubilarno tudi zaradi tega, ker nekatera slovenska društva na Švedskem praznujejo 30 obletnico obstoja, kar je lepa življenska doba, oziroma visok jubilej. V oktobru bo tudi **Slovensko srečanje** v Olofströmu, obiskale nas bodo kulturne skupine iz Slovenije. Poskušali bomo tudi povezati slovenske občine s švedskimi, torej dela je veliko, dobro voljo imamo, zato gremo kar na delo....

Kot ste z veseljem opazili, je **Informativno glasilo** preživilo in ostalo med nami s finančno pomočjo iz matične Slovenije. Tudi letos smo popolnoma odvisni od finančne pomoči iz domovine, toda vodstvo Slovenske zveze ne bo dovolilo, da bi nam Informativno glasilo ušlo iz naših rok, kot nam je ušla slovenska oddaja na švedskem radiu in še marsikaj drugega. Upam, da smo se v teh letih veliko naučili in da vemo, da sta Informativno glasilo Slovenske zveze in Društveno glasilo v Olofströmu zadnji žarek slovenske pisane besede na Švedskem. Redakciji teh dveh glasil imata veliko dobre volje in veselja do dela. Od vas zahtevamo le, da čitate glasilo, da nam pošljete kakšen dopis in da podpirate slovenska društva.

Prijatelji, dobrodošli v veliko in odprto Evropo, ki bo brez meja. Ostanimo ponosni na slovenski jezik, sporazumevajmo se z njim - govorimo ga in se udeležujmo slovenskih prireditvev.

Ciril M. Stopar

Pismo iz Slovenije

Začelo se je pisati novo leto in primerno je, da naredimo obračun s starim letom. V Sloveniji je bilo tudi to, kot vsa prejšna, precej razburkano.

Leta 2002 je ljudstvo Janeza Drnovška izvolilo za novega predsednika države in 1. januarja se je moral posloviti od funkcije premiera in predsednika

Liberalnodemokratske stranke. Novi predsednik vlade, Anton Rop, ki je tudi novi predsednik največje vladajoče stranke, LDS, se je moral najprej spopasti s šestimi zahtevami opozicije, v kateri je največja Koalicija Slovenija, ki jo tvorita Janševa Socialdemokratska stranka in Bajukova Nova Slovenija. Ena od zahtev je bila, da se seje državnega zpora neposredno prenašajo preko TV, ki je bila edina, na katero je vlada pristala. Za ostale pa je tako ali tako znano, da so vsaj delno že uresničene. Leta 2003 je še ena od vladnih strank, Slovenska ljudska stranka, zamenjala predsednika. Novi vodja je Janez Podobnik, ki je posebljena zmernost, medtem ko je prejšni predsednik Franci But, ki je tudi minister za kmetijstvo, vlekel nenavadne poteze: odstopil, pa si je premislil, predlagal predčasni volilni kongres, pa ni vedel, ali bo na njem kandidiral itd., vse na škodo stranke, ki se je nahajala v čedalje večji krizi.

Lansko leto je bilo tudi leto referendumov. Od osmih, ki so bili izvedeni v Sloveniji od osamosvojitve, jih je bilo lani pet. Januarja smo glasovali o vračanju vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje in o privatizaciji železnic, nato marca o vstopu v Evropsko unijo in v zvezo Nato, septembra pa še o odpiralem času trgovin. Ljudje so znali ločiti potrebne od nepotrebnih in je šlo masovno na volišča, ko je šlo za vstop v EU, ki je dobil skoraj 90-odstotno podporo, in za Nato, ki je dobil solidnih 66 odstotkov glasov. Ostale pa so volilci več ali manj ignorirali, saj je prišlo le 25 do 30% glasovalcev.

Minister za zdravstvo, Dušan Keber, je že dolgo napovedoval zdravstveno reformo in julija dal v javnost belo knjigo, v kateri je napovedoval večjo pravičnost in dostopnost do zdravstvenih storitev, povečanje kakovosti in zmanjšanje stroškov pri porabi javnih sredstev ter ukinitve prostovoljnega dodatnega zdravstvenega zavarovanja, ki naj bi ga nadomestili s socialno pravičnim povečanjem prispevne stopnje.

Razprava o beli knjigi je trajala vso jesen, kritike so letele z vseh strani in skoraj vsi udeleženci so dali reformi v tej obliki svoj "ne".

V senci drugih velikih tem se je lani zgodila majhna revolucija: ukinjen je bil naborniški sistem v vojski in uvedena je bila profesionalna vojska. Še pred letom dni se je zdelo, da bo napovedana profesionalizacija postopen proces, ki bo do vojske samih poklicnih vojakov pripeljal v štirih, petih letih, a izkazalo se je, da je bila aprilska generacija zadnja. Septembra je premier Rop uradno razglasil, da je vojaške obveznosti (vsaj v miru) v Sloveniji konec. Zadeve najbrž ni bilo mogoče izpeljati drugače. Stevilo vojaških obveznikov je upadal, ne samo zato, ker se vsako leto rodi manj državljanov, ampak je tudi vsako leto vse več nesposobnih za vojaško službo, pa še med tistimi, ki so sposobni, jih je vse več uveljavljalo ugovor vesti. V letu ali dveh ne bi na nabor dobili nikogar več.

Na prepihu je bilo tudi sodstvo zaradi svojih zaostankov. Kaže, da smo Slovenci ljubitelji sodišč in, da se pravdamo za vsako malenkost in do onemoglosti. Tako se je tudi v Sloveniji pojavila nova "kasta", uspešni in bogati advokati.

Leta 2003 je tudi leto izbrisanih. Ena od tistih zadev, ki so ušle izpod preproge.

Izvirni greh je bil storjen leta 1992, ko so tiste prebivalce Slovenije, ki so bili državljeni bivše Jugoslavije in niso imeli slovenskega državljanstva, ne samo prestavili v register tujcev, kar je prav in zakonito, ampak so jih tudi izbrisali iz registra stalnih prebivalcev, kar je narobe in nezakonito, saj so še naprej živelji v svojih legalno pridobljenih stanovanjih. Bi v njih pač živelji kot tujci kot tistih nekaj Avstrijev, Japoncev in drugih tujcev, ki niso nikoli bili državljeni Jugoslavije.

Povrh vsega jih niso niti seznanili s tem, da nimajo več stalnega prebivališča. Ker v

Sloveniji marsikatera pravica ni odvisna od državljanstva, ampak od stalnega bivališča, so ti ljudje v trenutku ostali brez mnogih pravic, na primer do zdravstvenega zavarovanja, šolanja, zaposlitve, pokojnine. Šele lani je bilo ugotovljeno, da je šlo za 18.305 ljudi.

Vse skupaj bi lahko razumeli kot uradniško malomarnost in nič hudega ne bi bilo, če bi birokracija priznala svojo napako in jo odpravila tako, da bi vsem vrnila stalno prebivališče za nazaj, kot je v svoji odločbi zahtevalo ustavno sodišče. Potem bi pa že lahko sproti ugotavliali, koliko teh ljudi je v resnici še stalnih prebivalcev Slovenije. A zataknilo se je, ko so izbrisani napovedali, da bodo državo tožili za odškodnino za nastale težave, ki jim jih je povzročila. Aha, denar! Tu se vmešala politika, zaigrala na negativna čustva in ksenofobijo, nenadoma so vsi izbrisani postali agresorji iz časov osamosvojitve in nevredni, da se jim popravi krivica. Vrstile so se pobude za referendum, na katerem naj večina odloča o človekovih pravicah manjštine.

Opozarjal je varuh človekovih pravic v Sloveniji in evropski varuh za človekove pravice, a politiki, predvsem Janša, Bajuk in Jelinčič, se ne dajo. Problem izbrisanih je iz civilnega in političnega počasi prerasel v merjenje moči med ustavnim sodiščem in državnim zborom. Zgodba še traja.

Zgodilo se je tudi nekaj afer, na primer tista v Črnom lesu pri Lenartu, ko je iznajdljiva gospa izkoristila tržno nišo, ki ne bi smela biti prepuščena trgu, marveč bi jo morala zapolniti socialna država. Najela je hotel in v njem začela sprejemati ostarele, ki niso dobili prostora v domovih za upokojence in, če niso mogli plačati, od njih zahtevala garancijo v obliki hipoteke na njihovo premoženje. Ko je bila afera odkrita, se je izkazalo, da so v ta "črni" dom oskrbovance pošiljale celo socialne službe iz raznih občin.

Bile so še afere z novimi stanovanji v Medvodah, Brodu in Trzinu. Kupci stanovanj so graditeljem vnaprej plačali kupnino za stanovanja, ki še niso bila zgrajena, graditelji pa so pobasali denar in šli v stečaj. Vlada je po hitrem postopku letos sprejela zakon, po katerem naj bi se tovrstne malverzacije ne dogajale več.

No, da ne bo vse tako črno, naj vam natrosim še nekaj prijetnejših novic.

Lansko leto je bil v slovenskih kinematografih eden najbolj obiskanih filmov Kajmak in marmelada slovenskega Bosanca Branka Djurića-Djura, ki se v komediji na duhovit način norčuje iz stereotipov o Slovencih in Bosancih. Film si je do novega leta ogledalo preko 120.000 gledalcev, kar je za slovensko kinematografijo pravi rekord.

V Ljubljani smo si v začetku leta v okviru predstavitve kulture držav članic EU lahko ogledali razstavo švedskega fotografa Bruna Ehrsa, ki je fotografiral znane švedske osebnosti v sožitju s Stockholmom. Tako smo lahko videli kralja, kako sproščeno sedi na stopnicah svoje palače, Görana Perssona, ki se naslanja ob steber in nastavlja svoj obraz soncu, operno pevko Ann-Sofie von Otter, ko leže počiva na kamniti klopi, in še mnogo drugih znancev iz politike in kulture.

Še malo statistike: Inflacija v Sloveniji je bila lani najnižja po letu 1967. Cene življenskih potrebščin so se namreč zvišale le za 4,7 odstotka.

Slovenski trg telefonije pa ugotavlja, da mobilnih telefonov nimajo samo še dojenčki, saj je ob koncu lanskega leta imelo svoj mobilni telefon devet od desetih prebivalcev Slovenije ali 1,8 milijona.

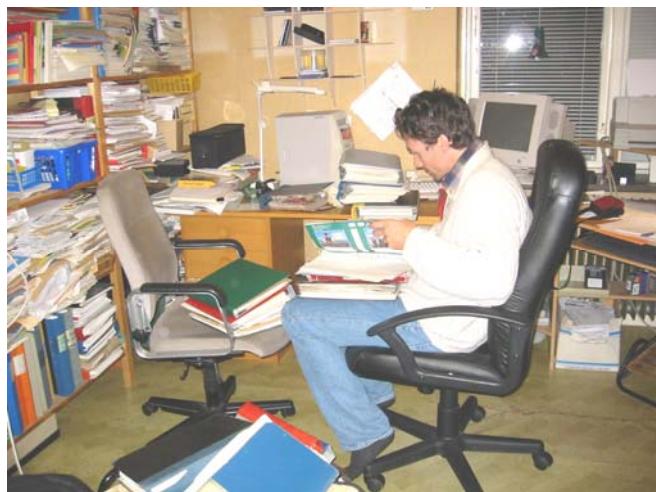
Pa še malo športa. Vsa Slovenija se je radovala, ko se je skakalec Peter Žonta s skokom čez 120 m v tirolskem Bergislu prebil med najboljše.

V dneh EURO 2004, Evropskega prvenstva v rokometu, ki se je odvijalo v štirih slovenskih mestih: Velenju, Celju, Kopru in Ljubljani, pa smo kot prilepljeni sedeli pred televizorji in navijali za našo reprezentanco, ki je, kot gotovo veste, nepričakovano - ali pa tudi ne - osvojila srebrno medaljo.

Rada Pišler

Dva, trije, največ štirje utrinki iz dežele skorajšnje prohibicije

To besedilce, če ga lahko sploh tako imenujem, bo eno navadno skropucalo. V šoli bi mi zanj kvečjemu

»šenkali« zadostno. In še to pod pogojem, da bi na »tovaršico«, pardon, danes gospo učiteljico, deloval moj mil pogled kokeršpanjela. No, naj vam končno izdam, kje se skriva vzrok za to betežno in invalidno besedilce. Gusti sem obljudil, da ji v dveh urah pošljem kaj za informativno glasilo. Ne da bi vedel, o čem bom pisal! Štala! In po tem dolgoveznem uvodu, mi je ostalo le se uro časa (vmes me je klical še kolega in moral sem zamenjat parkirni listek!) Torej, »gas«! Štirje meseci so neobvladljivo zdrveli od mojega potepanja po deželi, in to se mi zdi kar primeren čas, da iz nič kaj prevetrene glave iztisnem kakšen spomin(ček). No, da na

Avtor besedila zatopljen v arhiv Avguštine Budja bo pomote in prevelikih pričakovanj: to ne bo sladek slavospev, in niti ne natančen opis dolgočasnega dela z nikakor ne dolgočasnimi ljudmi... Ampak zgolj nekaj hitropoteznih žlic iz lonca, kjer se sicer skriva še veliko bolj zanimivega in nujnega cenzure, kot vam bom zaupal v naslednjih stavkih.

Spominjam se mojega prvega, jesenskega snega na zadnji dan, na poti iz Ronnebya na Dansko. Bilo ga je le za na hitro postavljenou kuliso, toda dovolj, da se je usedel tudi name.

No, prvo bi moral začeti pri vseh, ki so me prijazno sprejeli, me pogostili, si vzeli čas zame in mi celo dali streho nad glavo. Vsem tem, tokrat anonimnim dobrotnikom, se še enkrat zahvaljujem: »tuznt tak«! Pri tem nikakor ne gre le za obvezno zahvalo, ampak za resnično lepe, sladke, tople,... spomine na ljudi, za katere upam, da jih bom imel še kdaj priložnost srečati. No, ob tem pa si bom vendarle drznil pustiti eno manjšo, toda pekočo opombico: Na tem mestu Slovencem na hladnem severu želim, da bi se tudi med sabo čim bolje razumeli in čim manj kregali.

Trenutek sreče: med kvartopirci v Malmö

Čeprav vem, da je to pri Slovencih težko, je vendarle vredno poskusiti. Pravijo, da zmanjšuje obolenja srca in ožilja in podaljšuje življenje! In zdravje je naše največje bogastvo...

Da ne bo vsej skupaj izpadlo kot kakšen govor iz prižnice, naj vam natresem še eno poučno šalo:

"Kje je meja med genijem in norcem?"
"Tam nekje na Trojanah!"

No, dve uri še nista mimo, toda kliče me bodoča mama mojega otroka. Čim manj Trojan vam na že tako hladnem severu.

Jernej Mlekuz

Pustno rajanje na Ptuju

Boris Zmazek, Kidričovo

Kurent je osrednja tradicionalna pustna maska na območju Ptuja, ki izhaja iz več stoletne tradicije praznovanja pusta. Iz Markovec, na Ptujskem polju, izhaja tako imenovani pernati kurent, iz Haloz pa izvirajo rogati kurenti. Oboji so oblečeni v ovčje kožuhe, okrog pasu imajo verigo z zvonci, na nogah nosijo zelene ali rdeče gamaše, obuti so v težke čevlje. Na glavi imajo kapo, ki jo krasijo gosja peresa ali kravji rogovi, pisani trakovi. Na usnjarem obrazu pa je najbolj prepoznaven velik nos in dolg rdeči jezik. Kurent v roki nosi ježevko.

Nekoč so se v kurenta smeli obleči samo neporočeni fantje, danes so kurenti tudi poročeni moški, otroci, vse več je tudi žensk, sploh kjer je močna tradicija kurentov v družini. Od svečnice do pepelnice je naloga kurentov bila preganjati zimo in prinašati srečo in bogato letino. V Od leta 1960 naprej se na pustno nedeljo po ptujskih ulicah odvija ptujski karneval, ki se po kurentu imenuje Kurentovanje. V teh letih je pustovanje iz enega dne prešlo na enajstdnevno rajanje, ki se je iz mestnih ulic in gostiln preselilo v osrednji prireditveni prostor ob Dravi. V soboto, dober teden pred pustnim torkom, se začne vsakoletno Kurentovanje s srečanjem tipičnih slovenskih pustnih likov in mask. Nato si sledijo prireditve ves teden, popoldan po mestnih trgih, zvečer pa z zabavo v karnevalski dvorani s popularnimi domačimi in tujimi glasbenimi skupinami.

Na pustno soboto pustovanje na širšem ptujskem območju doseže vrhunec. Že nekaj tednov prej se prijatelji dobivajo in zbirajo ideje za pustne maske, ki jih bodo nosili na sobotno noč. Nato sledi izdelovanje kostumov. Na vseh pustnih plesih ponavadi izbirajo najlepšo masko. Nara pustna zabava v kostumih, ob dobrini in pijači, se konča v zgodnjih jutranjih urah, ko pa ni več veliko časa do nedeljskega Kurentovanja Marsikomu se v karnevalu pozna sobotna noč. Foto: Boris Zmazek z družino Več 10.000 ljudi si ogleda nedeljski karneval v katerem nastopa nad dva tisoč nastopajočih mask, tudi iz tujine, v karnevalu pa sodeluje okrog 600 kurentov. Ljudje, ki pridejo pogledat ptujski karneval ne bodo videli predstave, videli bodo utrinek pustnega življena na Ptaju in v okolici. Najbolj bodo uživali, če se bodo prepustili dogajanju in ne samo opazovali, takrat bodo vtisi nepozabni in si karnevala sigurno ne bodo ogledali zadnjič. Kako Ptuj živi s pustom, se lahko vidi tudi po tem, da je Ptuj edino mesto v Sloveniji, kjer se na pustni torek zaključi z delom ob dvanajstih. Ljudje pa ne oddrvijo domov, ne, odhitijo v enega od ptujskih lokalov. Ti so nabito polni, telesa pa kot eno samo, poskakujejo v ritmu glasbe, do poznih popoldanskih ur. Kot da so ljudje vso energijo hranili samo za teh nekaj dni, pozabili pa so na vse vsakodnevne probleme. Čeprav se zabava nadaljuje do polnoči, ko se pusta pokoplje, pa se večina že spogleduje z naslednjim čisto normalnim delovnim dnem. Nasvidenje na naslednjem kurentovanju.

Kdo ne pozna ptujskih kurentov ali korantov? Ti so v zadnjih desetih letih postali maskota, simbol in ambasador Ptuja in Slovenije. Kurent se je začel predstavljal zunaj Ptuja na zimskih športnih prireditvah, spremljali so naše smučarje na vseh večjih tekmovanjih, tako danes kurenta poznajo tudi zunaj meja Slovenije. Foto: Tri generacije kurentov, Boris, Marko in Peter Zmazek; foto: Martin Ozmc

V zadnjem času pa skupine kurentov hodijo po večjih slovenskih mestih in vabijo na Kurentovanje. Če so pred drugo svetovno vojno kurente preganjali, celo po vojni so bili nezaželeni na ptujskih ulicah, pa je danes kurent najbolj priljubljen pustni lik na Ptaju in v okolici. Srečanje s kurentom je pravo doživetje. Maske so danes lepe, a še vedno strah vzbujajoče. Dekleta se kurentu najlaže odkupijo z robcem, ki mu ga zavežejo za verigo ali na ježevko.

MALA NEDELJA**(Kopalische "terme")**

Mala Nedelja je gričasta vas s središčem pri cerkvi Sveti Trojice. Kraj Mala Nedelja se prvič omenja že leta 1441 pod imenom Sonntaglein under Rakespurg, leta 1480 pa kot Kleinsonntag. Ime je nastalo po cerkvi Sv. Trojice. Cerkev je bila zgrajena že v 9. stoletju. Cerkvici so rekli "Marija v hrastju", posvečena Devici Mariji, obkrožena z mogočnimi hrasti. Tukaj službujoči duhovniki in učitelji so kraju poleg svojega poklicnega delovanja doprinesli razne dobrine, s katerimi se je Mala Nedelja razvijala in postala pomemnan v številnih pogledih. Obdajajo jo naslednje vasi: Bodislavci, Bučkovci, Drakovci, Moravci v Slovenskih Goricah, Kuršinci, Godemarci, Precetinci, Radoslavci in Sitarovci.

Cerkev naj bi dal zgraditi slovanski knez Pribina svojim zvestim plemičem slovanskega rodu, na katere spominjajo tudi imena vasi Radoslavci, Bodislavci, Godemarci, Moravci . Tukaj službujoči duhovniki in učitelji so kraju poleg svojega poklicnega delovanja doprinesli razne dobrine, s katerimi se je kraj Mala Nedelja razvijal in postal pomemben v številnih pogledih .

Cerkev Sv. Trojice pri MALI NEDELJI je grajena v gotskem slogu in stoji na nadmorski višini 279 m, od tod se v lepem vremenu razprostira krasen razgled vse do Razkrižja, Lendavskih goric, Murske Sobote, goričkega dela Prekmurja in Pohorja. Iz najvišje razgledne točke zaznava oko tudi gorovje Avstrije, Madžarske in Hrvaške. Verska nesoglasja, kužni pomori in turški vpadi so bili velika ovira pri gradnji in povečavi malonedeljske cerkve, kar dokazujejo letnice na stolpu (1521) in na stebru v glavni ladji ter stranskih južnih vratih (1547). Pokopališče je bilo sprva okrog cerkve, leta 1788 pa so ga na cesarski ukaz premestili na darovano zemljišče severovzhodno od cerkve, kjer leži še danes.

Kraji sedanje malonedeljske župnije so nekoč spadali pod vikariat sv. Jurija ob Ščavnici in skupno pod pražupnijo Gornja Radgona. Kot prvi od sekovskega - graškega škofa Martina Brennerja je bil koncem 16. stoletja nastavljen duhovnik Lenart Kerič, kot prvi župnik pa se omenja Karol Jožef Stampar v letu 1748. SAKRALNA ZNAMENJA - Glede na velikost župnijskega okoliša ima Mala Nedelja veliko število sakralnih znamenj, in sicer 15 kapelic in 27 vaških križev, vključno z obeležji, ki spominjajo na morilsko bolezen kugo v 17. stoletju.

KULTURA

Mala Nedelja se nahaja v bližini četveromeje občin Ljutomer, Ptuj, Ormož in Gornja Radgona, ob lokalni cesti Ljutomer - Ptuj, na nadmorski višini 230m. V tem kraju je bilo kulturno življenje prisotno že na začetku prejšnjega stoletja, predvsem petje in tamburaši, pod vodstvom učitelja Janka Preloga, starejšega in pozneje mlajšega ter po letu 1950 pod vodstvom organista Budja Avgusta, ki je vodil tudi dramske dejavnosti in je od leta 1966 občasno deloval tudi v Landskroni na Švedskem. Po prvi svetovni vojni je bil torej veliki razmah dramske umetnosti, petja, tamburašev, pihalne godbe, vse do druge vojne in še nekaj časa po njej, pod vodstvom prizadavnih, požrtvovalnih učiteljev, duhovnikov in drugih razumnih kulturnikov.

DRUŠTVA PRI MALI NEDELJI

Pri Mali Nedelji je bilo aprila leta 1871 ustanovljeno Slovensko bralno društvo pri Mali Nedelji. Vodil ga je Anton Božič, podpiralo pa ga je številno članstvo izšolanih rojakov in rodoljubov.

Bralno društvo je ob raznih preimenovanjih z leti vse bolj uživalo podporo v malonedeljski šoli.

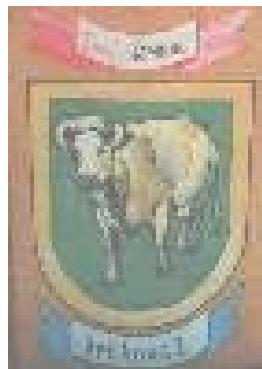

Smemo ga prištevati med najstarejša podeželska čitalno - bralna društva na Slovenskem Štajerskem. Že v začetku 20. stoletja so pri Mali Nedelji delovala številna društva, ki so razvijala kulturno raven krajanov. Omembne vredne je Pevski zbor, Tamburaško društvo, ki je po 2. svetovni vojni žal nehalo delovati, še vedno pa deluje že pred 75. leti ustanovljena pihalna godba.

STARE OBRTI

Na potokih in jarkih, ki tečejo ali izvirajo na ozemlju Male Nedelje, je bilo nekoč 17 manjših mlinov ali za tiste čase tudi večjih mlinov z enim, dvema ali tremi pogonskimi kolesi. Danes stojijo še samo trije mlini, a le dva sta v obratovanju. Mlin Feliksa in Elizabete Voršič stoji na pritoku jarka Mlinšici, ki se takoj za mlinom izteka v potok Bukovnico. Je starejšega izvora in še danes lahko melje na vodo s turbino ali pa z elektromotorjem. V tem mlinu so še ohranjene merilne posode oziroma škafi, imenovani Vagani, uradno žigosane točne mere, določene za zasluzek od mlete količine. Drugi takšen mlin stoji v Precetincih, last Stanka in Jožefe Žnidarič.

Krajevni GRBI in vasi

Mala Nedelja

Kuršinci

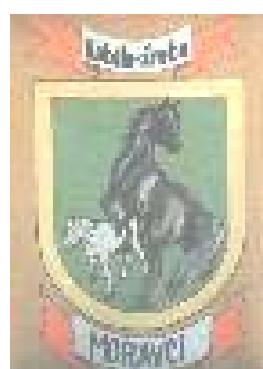

Radoslavci

Drakovci

Moravci

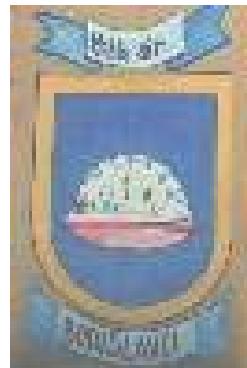
Precetinci

Sitarovci

Bodislavci

Godemarci

Bučkovci

Od Ljutomera je vas oddaljena 15 km, od Ptuja 22 km, od Gornje Radgone in avstrijske meje 18 km. V vse smeri ima dobre prometne povezave. Narodno veljavo sta kraju prinesla pisatelj in župnik Anton Krempl (umrl leta 1844) in pesnik Radoslav Razlag (umrl leta 1880) iz

bližnjih Radoslavca, ter velika **1. slovenska BÉSEDA** 15. septembra 1867, V spomin na BÉSEDO - "veliko zborovanje pod milim nebom" pri Mali Nedelji, ki jo razumemo kot predhodnico I. slovenskega tabora leta 1868 v Ljutomeru, praznuje Mala Nedelja svoj krajevni praznik.

Na Radoslavskem bregu ima lovska družina iz Male Nedelje svoj lovski dom, sicer pa so na območju Male Nedelje idealna lovišča z obilico divjačine. Glavna skrb lovcev je ohranjanje in gojitev divjadi. Lovsko društvo si prizadeva zmanjšati škodo, ki jo divjad povzroča v vinogradih in na poljih. Za obstoj ogrožene divjadi vlaga v lovišče jerebice in fazane, med drugim pa tudi skrbi, da se ostala redka oziroma ogrožena divjad še ohranja.

PRI MALI NEDELJI

Glasba in besedilo: Auguština Budja

*Priredba: sestre Budja, polka (**CD Otroci zemlje 2000**)*

Glasbena prir.: Igor Podpečan

*Po trdem snegu, v tistih davnih dneh,
Ko otroci v šolo smo hodili;
premrlih nog, a z radostjo v očeh
smo po domačih hribih se podili!
Podobe vinskih gričev so spomin;
Spremljajo me skozi moj vsakdan!
Ljubim Prlekijo! In želim
čibelki otroško lepih sanj!*

*Vse to je kot pred meseci bilo,
Todaleta čas so premostila!
Čeprav boleče – vendar je lepo
Se spominjat let, kij so miniša!
Otroška leta, v srcu lep spomin,
Kij mi daje moč, krepi duha!
V srcu skrite slike iz davnin;
Mladata leta - naglo ste odšla!
Ko nam pomlad je svoje vedro lice
Pokazala v sončne dni;
Ko so zapele v zelenecih krošnjah ptice,
Srečni smo bili!
Napolnil smo za vasjo igrišče.
Kam ste šli, prijateſji?
Pri Mali Nedelji, kdor jo išče,
Srečo najde; z njo živi!*

Švedska povezava Iz vasi Mala Nedelja izhajajo med drugim tudi člani vokalne skupine "sestre Budja" ter njihove družine na Švedskem, kakor tudi rojak Mirko Škafar ter Nemčevi.

Kopališče Moravci - Mala Nedelja

To je eno najmlajših termalnih kopališč na področju Pomurja, oziroma Slovenskih Goric. Nahaja se 1 km od Male Nedelje, kjer so pošta, farna cerkev in trgovine ter gostinski lokalji. Ko so leta 1958 delali raziskave za pridobitev nafte, je bilo ugotovljeno, da je tu nahajališče termalne vode, vendar takrat ni bilo interesa za odprtje kopališča, zato so vrtino zapečatili. Vrtina je bila globoka 2273 m. Danes sta v kopališču dva bazena. Prvi je plavalni, velikosti 22 x 18 m, s temperaturo vode 25 do 30° C, drugi, velikosti 8 x 6 m, pa je masažni s konstantno temperaturo 38° C. Na površini dveh hektarjev je poskrbljeno za celotno gostinsko ponudbo. Od tu so idealni pogoji za sprehode v bližnje gozdove, kjer je obilica gob in lovišča divjadi. V okoliških krajih si lahko ogledate številne turistične znamenitosti.

Podatki na teh straneh povzeti po virih iz IT, 2004

- stina

Karlo Pesjak, naturfotograf

Foto: KARLO PESJAK

Isvidder i Skåne. – Mina vänner trodde jag varit på Grönland och fotograferat, men det här är Vik på Österlen vintern 1996, säger Karlo Pesjak som tagit bilden som ingick i bildspelet "Svenska Smultronställen" som visades i Olofström på onsdagskvällen.

Naturfotograf visade sina smultronställen

OLOFSTRÖM

Karlo Pesjak, en av Sveriges främsta naturfotografer, har besökt Olofström.
Den 55-årige hässleholmaren visade stämningsfyllda bilder från smultronställen i Sverige samtidigt som han läste dikter av bland annat Harry Martinson.

Naturfotograf gästar Olofström

OLOFSTRÖM · I dag, onsdag, kommer naturfotografen Karlo Pesjak till Folkets Hus i Olofström och visar bilder till dikter av Harry Martinson, Nils Ferlin och Gustaf Fröding.

Arrangör: Olofströmsbygdens Naturskyddsförening och studiefrämjandet.

– Harry Martinson var en fantastisk natur- och miljöskildrare. Han böjde sig bara ner och tittade på marken och upptäckte en helt ny värld, säger Karlo Pesjak, som blev naturfotograf bara några år efter det att han kom till Sverige från Slovenien på 1970-talet.

Årets fotograf

Karlo Pesjak är numera en känd fotograf med flera resor till andra kontinenter bakom sig. Han har utsetts till årets fotograf av tidningen Aktuell Fotografi och är medlem i Photonatura sedan 1991.

På onsdagskvällen kom han till Folkets hus i Olofström där han visade natur-, blommor- och djurbilder från smultronställen runt om i Sverige.

Läste dikter

Under resan genom landet visades bilder från Österlen, Magle våtmark, Kyrkhult, Hornborgasjön och hälsingeskogens magiska ljus. Samtidigt läste

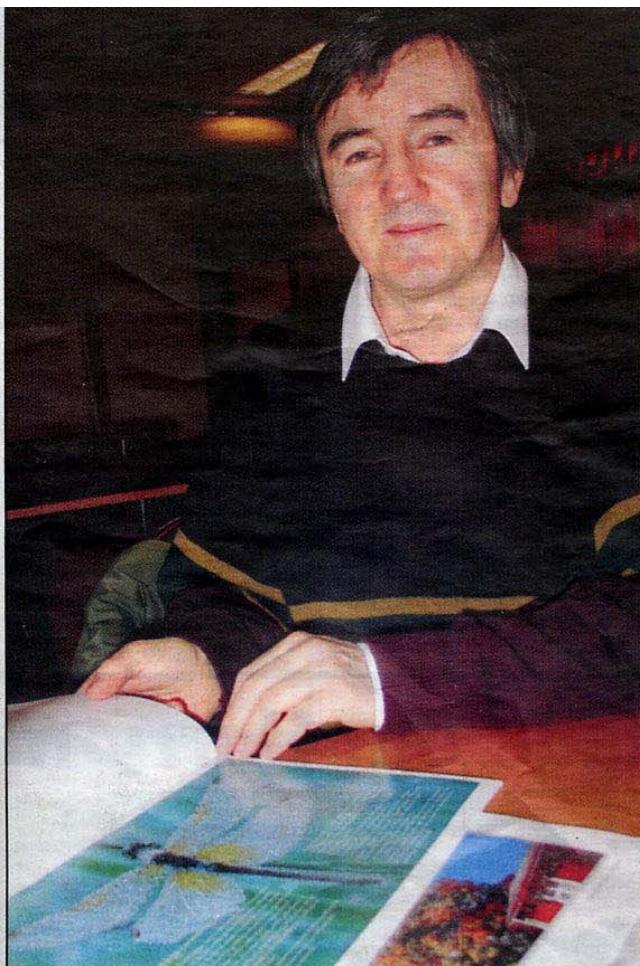

Foto: CHRISTIAN HYLSE

Visade bilder. Naturfotografen Karlo Pesjak läste dikter och visade bilder från svenska smultronställen när han besökte Olofström på onsdagskvällen.

Karlo Pesjak dikter skrivna av Harry Martinson, Gustaf Fröding, Nils Ferlin och Dan Andersson.

– Jag försöker läsa en dikt, eller ett prosastycke, till alla bilder jag visar. Det blir en extra krydda när dikten möter bilden, säger Karlo Pesjak.

Stor inlevelse

Under bildspelet blev Harry Martinsons Juninatten en del av ett fotografi från en skärgård i sommarprakt. Karlo Pesjak stod still i mörkret och läste sakta, och med inlevelse.

– Nu går solen knappast ner, bländar bara av sitt sken, skymningsbård blir gryningstimme, varken tidig eller sen. Insjön håller kvällens ljus, glidande på vattenspegeln, eller vacklande på vågor, som långt innan de mörknat, speglar morgonsolens lägor. Juni natt blir aldrig av, liknar mest en daggig dag, slöjlikt lyfter sig dess skymning, och bär bort på ljusa hav.

Christian Hylse
christian.hylse@blt.se
0454-342 31

Den 11 februari 2004: **Bildvisning och diktläsning** FOLKETS HUS, Klockrike kl 19.00.

Naturfotografen Karlo Pesjak visar diabilder på svenska smultronställen med natur, blommor och djur till dikter av Harry Martinson, Nils Ferlin, Gustaf Fröding m fl. Karlo Pesjak är sedan 1991 medlem i Photonatura. Han har flera utmärkelser inom fotografi och tidskriften Aktuell fotografi utsåg honom till årets fotograf 1986. Fika till självkostnadspris. Arr. Olofströmsbygdens Naturskyddsförening i samarr. med Studiefrämjandet.

Ciril M. Stopar

Darinka Berginc är en vällskapande konstnärinna, född 1951 i Slovenien, men bor sedan flera år tillbaka i Sveriges vackra stad Helsingborg. Darinkas konstnärliga intressen väcktes redan i det tidiga tonåren. Hon lyckades, genom åren, skapa över hundra olika motiv i synnerhet att måla med olja och aquarell. Darinka hämtar sin inspiration genom realistiska betraktelser. I själva verket är Darinka, från början, autodidakt. Hon har dock under de tre senaste åren varit på målerikurser utomlands. I samband med detta har Darinka vid ett par tillfällen via det Nationella kulturförbundet i Slovenien mottagit den konstnärliga utmärkelsen. Hennes tre mentorer är kända konstnärer, samtliga med internationell akademisk utbildning bl. a. i Milano, Sydney samt Ljubljana. Härmad har Darinkas konstnärliga skapandet tagit fart på riktigt, just under de tre senaste åren.

Darinka Berginc, Helsingborg

Tidigare utställningar:

	År
Frankrike, Lille, den första självständigautställningen och som varade i en månad.	1971
Design Art, Hälsovägen	2002
Café Söder, under Midvinterljus	2002
Söderpunkten	2003

Slovenien, via Nationella Kultur Förbundet	2001
Slovenien, " "	2002
Slovenien, "	2003

Darinka Berginc, Helsingborg

Tidigare utställningar:	År	Frankrike, Lille,
den första självständigautställningen och som varade i en månad.		1971
Design Art, Hälsovägen		2002
Vadstena, Binkoštno srečanje		2002
Café Söder, under Midvinterljus		2002
Söderpunktens		2003
Slovenien, via Nationella Kultur Förbundet		2001
Slovenien, " "		2002
Slovenien, "		2003

Darinka Berginc har följande adress: **Darinka Berginc**
Kadett gatan 30 D
254 55 HELSINGBORG, tel 042-15 61 88, e-post: darko.berginc@telia.com

Uppgiftslämnare **Olga Budja, Helsingborg**

MLADI MOSTOVI

HEJ PÅ ER!

Nu har jag kommit hem till Sverige igen efter snart tre och en halv månad i Slovenien. Jag studerar ju som bekant det slovenska språket på Ljubljanas universitet. I slutet av september förra året anlände jag till Ljubljana med buss.

Ljubljana v predbožičnem času 2003.
(Julen 2003) Foto: Andreas Holmersson

Till en början hade jag det relativt svårt att komma in i den rytm och det vardagsliv som var i mitt ”nya hemland”. Även om skillnaden inte är så stora mellan Sverige och Slovenien kan små saker i det vardagliga livet te sig som svårhanterade. Första veckan när jag skulle köpa bananer och stod vid kassan redo att betala frågade kassörskan – Vad är nu detta? Och självklart svarade jag –Bananer! Men grejen var den att de saknade prislapp och i Slovenien väger man alltid frukt och grönsaker själv och sätter prislapp på påsen. Detta kan ju tyckas som en bagatell men när det nu är lite annorlunda här och där och man inte vet hur det fungerar kan det hela bli ganska fort tröttsamt. Jag förstår nu hur svårt det kan vara för alla de utlämningar och flyktingar som kommer till Sverige, hur svårt det kan vara att anpassa sig och skapa sig en plats i samhället.

Efter tiden där nere gillade jag läget allt mer för var dag som gick. Jag har lyckats

UNGA BROAR

bygga ett nät av kontakter och jag har ett umgänge med underbara människor. I det stora hela tycker jag att slovenerna är väldigt hjälpsamma och hyggliga. Frågar man om vägen får man oftast en utsökt vägbeskrivning med ett leende på läpparna och ett mycket tryggt bemötande. Nu är inte alla helgon precis men jag kan säga att det finns många länder där folk i huvudsak är otrevliga.

Idag sitter jag hemma hos mina föräldrar igen. Det är skönt att vara hemma. Ute är det fullt med snö och solen skiner. Det luktar verkligen Sverige. Det första jag kände var den doft som kom från huset när jag kom hem. Att nu känna på de svenska pengarna och se på svensk television känns konstigt men är förstås härligt att vara omgiven av detta igen. Jag sitter just nu och lyssnar på en av Zoran Predins låtar. Som ni vet betyder ju musik minnen och detta får mig att tänka tillbaka på Slovenien. Det är nästan så man blir tårögd ibland. Bilder av de snälla och underbara klasskompisar jag lärt känna cirkulerar runt i mitt huvud och jag tänker på alla de utflykter och platser vi sett i Slovenien. Triglav nationalpark, närmare bestämt Tolminska korita, var den bästa naturella upplevelse jag någonsin haft. Jag tänker tillbaka på mina släktingar i Maribor och all den goda mat de lagat till mig och i Slovenien börjar det ju alltid med soppa, vilket jag älskar, speciellt svampsoppa med ”jurčki”. Jag tänker tillbaka på de kaféer längs floden Ljubljanica som jag besökt. Att strosa omkring där nere i den gamla staden är fantastiskt. Nu när det var ”veseli december” kände man doften av ”kuhano vino” sprida sig mellan husen. Ute på gatorna i sina ständ lagar folk mat och efter att man druckit någon mugg av det

varma kryddade vinet köper man med sig en strut rostade kastanjer som man tar med sig hem. Det har hänt så mycket under min vistelse att jag skulle kunna skriva en hel bok om detta.

– Hur går det med språket då? – Jo, det går bara bra! När jag kom ner delade dom in oss i olika grupper, fyra närmare bestämt. Jag hamnade i den bästa gruppen, där ibland oss fanns även två tjejer från Kroatien och två tjejer från den slovensktalande delen av Ungern, så nivån som ni kan förstå är mycket hög. I min grupp kallar dom mig för ”ordboken” (slovar), för att jag är en mästare på slovenska ord men när det kommer till grammatiken är det värre. Ibland får dom kalla mig ”Črna ovca” och detta pga. att grammatiken är så oerhört svår, som en hel vetenskap kan man säga. Jag lovar att jag gör så gott jag kan och jag själv tycker att jag gjort stora framsteg. Förresten en av kroatiskorna i klassen, från Poreč i Istrien, är en riktig pingla och hon är dessutom läkare. Hon skiner som en sol

varje morgon när jag kommer till klassen och varje dag säger jag ”Sončnica” till henne. Hon har varit skrälet till att min närvaro varit relativt hög.

Ok, mina kära vänner, jag tror att detta är det bästa som jag gjort i mitt liv. Den 12 februari åker jag ner igen och den här gången med flyg till Trieste. Den andra terminen kommer att pågå till slutet av maj, den månad Slovenien träder in i EU. Vad som händer därefter vet jag faktiskt inte. Jag kommer att skriva ytterligare om hur jag haft det och hur mina planer kommer se ut. Jag trivs verkligen när jag är hemma igen men jag kan säga att jag längtar lite tillbaka. Både Sverige och Slovenien är mig kärt. Ha det så bra och så hörs vi snart igen.

Lep pozdrav

ANDREAS

Tack Andreas för en intressant och ganska utförlig beskrivning av dina upplevelser i Slovenien. Vi ser fram emot att få läsa mer om din vistelse där i nästa nummer av IG.

Redaktionen.

Novo leto

Staro leto šlo je spat,
spat v svoj daljni, črni grad,
novo leto gre čez plan.
Novo leto – dober dan!
Si prineslo sreče nam
ali neseš jo drugam?
Novo leto odgovarja:
Z mano gre nebeška zarja,
Sonce, majnik, nagelj rdeč,
kaj pa hočete še več?
Hojej, srca mlada
bi še mnogo rada;
voljo židano vse dni,
pravljične gradove tri,
meh za smeh in takšne mlinčke,
ki bi mleli nam cekinčke...

Mirko Kunčič, Argentina

IZPIHANA JAJČKA

Petra Bor

Ferdo je veselo pritekel iz vrtca in že pri vratih vpil:
"Mami, mami, jutri moram v vrtec prinести popihana jajčka!"
Mamica ga je začudeno pogledala in vprašala:
"Kakšna jajčka, Ferdo?"
"Saj sem ti povedal - popihana. Tovarišica je naročila, da vsak prinese tri jajčka."

Oba Zmaja sta se usedla za mizo, postavila pred seboj jajce in pihala tako močno, da je prvo padlo na tla in se razbilo, drugega pa sta komaj še ujela. Ferdo je planil v jok:

"Zdaj imam pa samo še eno jajce, zakaj si mi ga razbila?"

V to zmešnjavo je vstopil oče in ko je zagledal nesrečna zmaja in umazano kuhinjo, ni vedel kaj naj stori, koga naj prej potolaži.

"Oči, veš kaj, z mami sva pihala jajčka pa se je eden razbil, zdaj imava pa samo še enega, ueeeeeee!"

Očka jima je razložil, da se jajčka ne piha temveč izpiha in se hitro lotil dela. S šivanko je naredil dve luknji - eno zgoraj in drugo spodaj. Potem pa je zajel zrak in pihnil tako močno, da sta rumenjak in beljak poletela proti kuhinjski omarici, se tam ustavila in počasi spolzela navzdol. Navdušenja ni bilo ne konca ne kraja; objemali so se, skakali po levi in desni nogi, potem pa je Ferdo zatulil tako naglas, kot lani, ko ga je pičil komar. Mama je takoj pritekla :

"Ferdo, kaj se je zgodilo, te je komar?"

"Neeeeee! Jajčkaaaaa!"

"Si lačen? Ali veš, da jajčk ni več. Lahko pa dobiš kruh z namazom."

"Nisem lačen. Jajčka hočem. Za v vrtec, saj veš, da moram prinesti tri."

Mama in očka sta se počohljala po glavi in premisljevala, kje bi lahko dobili kakšno jajce.

"Že vem, pri sosedovih povprašaj. Mislim, da bodo tam imeli kar potrebuješ."

Zmajček je veselo priskakoval do sosedovih vrat in pozvonil. Prej se je slišalo kokodakanje, zdaj pa je nastala tišina. Ferdo je previdno še enkrat pozvonil in zaslišal:

"Če si lisica, pojdi stran, če si kdo drug pozvoni še enkrat."

Zmajček se je dobro pogledal, ugotovil, da lisici niti slučajno ni podoben in pozvonil še enkrat.

"Kdo je?"

"Jaz sem Zmajček Ferdo, prišel sem ..."

"Ja zakaj pa tega takoj ne poveš?"

Vrata so se odprla, ven je pokukala kokošja glava, hitro pogledala na vse strani in potegnila Ferda noter.

"Tako, zdaj sva na varnem."

Prijela je Ferda za roko in mu jo stresla v pozdrav.

"Prav zares pozdravljen, prijatelj moj. Veš, sedaj imamo toliko dela, da tudi ponoči sedimo na jajčkih in jih valimo."

"Saj prav zato sem prišel, ..."

"Ja krasno, fant moj, takšne fante potrebujemo, ja. Počasi fant, počasi."

Kokoš ga je previdno posadila na jajce, mu naročila, da ga mora greti, se ne premikati in odšla. Vsem prijateljicam je povedala, kako je današnja mladina dobra in prijazna in kako priskoči na pomoč takrat, ko je največ dela. Ferdo je sedel na jajcu, med tem rešil že dve križanki, in ko je poprosil za tretjo, je prišla k njemu kokoš.

"Poslušaj, fant moj. Za prvič si se zelo dobro izkazal in si si prislužil dve jajci. Če boš imel še kaj časa, pa le pridi."

"Hvala, ravno dve jajci sem potreboval. Nasvidenje kokoš in hvala!"

Zmajček je bil zelo vesel, da bo lahko v vrtec odnesel tri jajčka. Na poti domov ni poskočil niti enkrat, saj je vedel, kako težko se vali jajčka.

IT

Izšel Slovensko-švedski besedni vodnik

torek, 3. februar, 2004

LJUBLJANA (Slovenija) - Pred kratkim je na Švedskem izšel Slovensko-švedski besedni vodnik kot pripomoček za potovanja in pogovore Slovencev s Švedi ali obratno. Projekt je realizirala na Švedskem živeča Augustina Budja, ki je že leta 2002 izdala švedsko slovnicu za Slovence. Sedaj pa je s pomočjo Zvonka Benceka, Helene Budja, Ane-Marie Budja, Dore Tuomainen & Mateja Benceka v samozaložbi založila vodnik, kot že rečeno, z naslovom **Slovensko-švedski besedni vodnik**.

Gre za zanimiv projekt, s katerim je zagotovljeno, da bomo Slovenci, nevešči švedščine, znali kaj vprašati na Švedskem, nasprotno pa bodo lahko Švedi malo z rokami, malo pa s pomočjo vodnika pokramljali s Slovenci, če nas bodo obiskali. Pomembno je to, da je Augustina Budja v skrbi za slovenski jezik s poudarkom, da bi združevala Slovence in Švede, tudi tokrat poskrbela, da si lahko z njenim besednim vodnikom pomagamo oblikovati dovolj razumljive in slovnično pravilne stavke v različnih situacijah. Kot nam je sporočila, ji je na pomoč priskočil tudi Urad za Slovence po svetu in v domovini ter Slovenska zveza na Švedskem/Slovenska riksförbundet i Sverige. Da je vodnik res priročen, smo spoznali tudi mi - Tack för besväret, ärade fru Augustina Budja!

Janez Temlin

Ljubljanske novice

IT

Op. ur. Knjiga SLOVENSKO-ŠVEDSKI BESEDNI VODNIK (in obratno: SVENSK-SLOVENSK ORDGUIDE 2004) je primerna kot darilo vašim švedskim prijateljem in sorodnikom. Ta dvojezična knjiga stane 100 kron. Naročite jo lahko pri avtorici: AUGUSTINA BUDJA: 0418-269 26 ali E-POŠTA: budja.bencek@swipnet.se

Inför PÅSKEN: baka en ”potica”*** Uttal: ”påtίtsa” – ett traditionellt slovenskt jul- och påskbakverk

Deg:

- 1 paket jäst (för söta degar)
- 2,5 dl mjölk
- 8-9 dl vetemjöl
- 2 äggulor
- 1 dl grädde
- 1,5 dl socker
- salt
- riven skal av halv citron
- 400 g valnötter eller hasselnötter
- 1 dl mjölk
- 1 äggula
- 3 äggvitor
- 2 dl socker
- ev. 50-100 g russin, florsocker
- 1 dl grädde
- riven skal av halv citron

Fyllning:

Degen: Värmt upp mjölken i en kastrull till kroppstemperatur. Blanda 1 sked mjöl och 1 sked socker i mjölken och smula ner jästen i blandningen. Låt jäsa i ca. 20 min. Blanda mjöl,

socker, salt och citronskal i en stor skål. Tillsätt jästblandningen, äggulorna och grädde och arbeta degen tills den känns smidig och jämn. Täck med en kökshandduk och låt jäsa i 1 timme. Under tiden förbered fyllningen.

Fyllningen: Mal nötterna. Vispa äggvitorna hårt. Koka upp mjölk och grädde och blanda vätskan med nötterna. Blanda in äggulan, sockret och citronskal i nötblandningen och tillsätt till sist de uppvispade äggvitorna. Om du vill, kan du också blanda i lite russin. Kavla ut degen till 1 cm tjocklek. Bred ut fyllningen på degen och rulla ihop till en rulle (man får 2 rullar av den här degen, så använd bara hälften av degen för en rulle). Lägg potican på en smord bakplåt (man kan använda bakpapper i stället för att smörja plåten), pensla ovansidan med lite mjölk, täck den med en kökshandduk och låt den jäsa i ungefär 1 timme till. Baka potican 1 timme i 175°C. Strö över lite florsocker, när den är fortfarande varm.

Receptet har skickats av **Olga Budja**

Komarckova juha

SESTAVINE

1/2 skodelice čebule

1 skodelica korenja

1 skodelica komarčka

2 krompirja

maslo

juha (lahko tudi voda)

malo mleka

sol

POSTOPEK

V kozici razstopimo maslo in dodamo narezano zelenjavo. Dušimo približno 20 minut. Dodamo juho (ali vodo), krompir in malo soli. Kuhamo, dokler se krompir in zelenjava ne zmehčata. S paličnim mešalnikom spasiramo zelenjavo, da dobimo kremno zmes. Ponovno segrejemo in dodamo toliko mleka, da dobimo gosto kremno juho.

Jota **SESTAVINE** zelje

fižol

prekajeno meso

čebula

česen

malo moke

paradižnikova mezga (lahko tudi pelati ali pasiran paradižnik)

POSTOPEK

V enem loncu skuhamo zelje, v drugem pa fižol s prekajenim mesom. Ko je kuhan, dodamo k zelju fižol in vodo v kateri se je kuhal. Po okusu solimo in dodamo paradižnikovo mezgo. Na olju rahlo prepražimo moko in sesekljano čebulo. Čisto na koncu dodamo česen, da lepo zadiši in vse skupaj zakuhamo v joto. V joto lahko damo tudi na kocke narezani krompir.

POSTOPEK

Pecivo s pudingom **SESTAVINE**

Testo:

4 rumenjaki

10 dag sladkorja

2 vanilijeva sladkorja

10 dag moke

1/2 pecilnega praška

7 dag stopljenega masla

sneg 4 beljakov

Preliv:

1/2 kompotne vode

2 vanilijeva pudinga

Rumenjake, sladkor in

vanilin sladkor penasto

zmešamo. Dodamo presejano moko s pecilnim praškom in stopljeno maslo. Počasi in narahlo umešamo trd sneg beljakov.

Pečemo v pomaščenem in pomokanem pekaču 20 minut pri 180 stopinjah. Na ohlajenega naložimo kompotno sadje in ga prelijemo s prelivom.

Preliv: 1/2 l kompotne vode in 2 vanilijeva pudinga skuhamo.

Vir: **IT 2004**

Švedska splošna pokojnina

Den allmänna pensionen

Že večkrat smo v uredništvo dobili vprašanja o nekaterih pokojninskih določilih na Švedskem. Na naslednjih straneh vam v originalnem jeziku – švedščini – predstavljamo nekaj temeljnih določil v zvezi s švedsko pokojnino. Ostale podatke vam bodo po potrebi posredovali na švedski bolniški blagajni Försäkringskassan ali na naslovu www.forsakringskassan.se ali na poštnem naslovu: Box 1164, 621 22 VISBY, Sverige; international.division@fko9.sfa.se.

Allmän pension får du från Försäkringskassan och Premiepensionsmyndigheten (PPM). Den består av inkomstpension, premiepension och garantipension. Under hela ditt liv tjänar du pengar till din allmänna pension - när du arbetar, studerar, gör värnplikt eller har små barn. Hur mycket du får i pension från den allmänna pensionen beror på hur länge du arbetar, hur mycket du tjänar, hur det går för dina premiepensionsfonder och för Sveriges ekonomi. I det orange kuvert som du får från Försäkringskassan och Premiepensions-myndigheten varje år kan du se hur mycket du hittills tjänat in till din pension och hur mycket du kan tänkas få ut när du väl blir pensionär. Man kan också få pension från flera håll. 90% av alla löntagare får tjänstepension från sin arbetsgivare och väldigt många har ett privat pensionssparande. Pengarna påverkar inte varandra på annat sätt än att de läggs ihop och blir din totala pension.

Tjänstepension Den pension du får från din arbetsgivare kallas tjänstepension. Hur stor den blir beror på vilket avtal din arbetsgivare har med ditt tjänstepensionsbolag. Om du vill veta hur mycket pengar du kommer att få i tjänstepension, ska du kontakta din arbetsgivare eller ditt tjänstepensionsbolag. De flesta får ca 10 procent av sin sluttörn i tjänstepension. Om du tillhör dem som fått placera dina tjänstepensionspengar i fonder, har utvecklingen av dina fonder betydelse för storleken på din tjänstepension. Om du har ett privat pensionssparande kan du kontakta dem du sparar hos och be om en pensionskalkyl. Hur hög din allmänna pension och din eventuella tjänstepension blir, beror på flera olika saker. Några av dem är sådana som du har svårt att påverka själv, som till exempel den ekonomiska tillväxten i Sverige och hur kollektivavtalen utformas.

Det du lättare kan påverka själv är: vid vilken ålder du går i pension. Eftersom det inte längre finns någon fast pensionsålder i den allmänna pensionen kan du själv bestämma när du vill gå i pension. Ju senare du väljer att ta ut dina pensionspengar, desto högre pension får du.

- din inkomst. Ju mer du tjänar under hela ditt liv, desto högre blir din pension.
- hur du placerar dina premiepensionspengar. Utvecklingen av dina fonder har betydelse för storleken på din pension.
- ditt privata pensionssparande.

Finns det en lägsta garanti för hur mycket pension jag får? Den tredje delen i den allmänna pensionen, garantipensionen, är ett grundskydd för den som har haft låg eller ingen inkomst under livet. Garantipensionen fyller ut pensionen upp till 6 976 kronor i månaden om man är ogift och 6 223 kronor i månaden om man är gift (år 2004). Garantinivån bygger på att man bott i Sverige i 40 år. Särskilda regler kan gälla för den som kom hit som flykting.

Du måste ansöka om pension I den allmänna pensionen kan du pensionera dig när som helst från 61 års ålder. Eftersom det inte längre finns någon fast pensionsålder måste du ansöka till Försäkringskassan om att få ut din pension. Det bör du göra senast två månader före det att du vill gå i pension.

Så fungerar systemet

Den allmänna pensionen grundar sig på din livsinkomst. Det betyder att allt du tjänar och betalar skatt för ger pension. Du får pensionsrätt för din pensionsrundande inkomst. Pensionsgrundande inkomst är samma sak som din skattepliktiga inkomst med ett avdrag för allmän pensionsavgift (7 procent). Den allmänna pensionsavgiften betalas i samband med skatten på din lön. Ytterligare avgift till pensionssystemet betalas genom arbetsgivaravgifter. Det finns ett tak för den pensionsgrundande inkomsten och det är 7,5 inkomstbasbelopp (317 250 kr/år 2004). Det betyder att för inkomster över cirka 28 400 kr/månad (2004) får du inte pensionsrätt och betalar inte allmän pensionsavgift.

Förutom lön för arbete får du också pension om du har a-kassa, sjukpenning eller föräldrapenning. Du får också extra pension om du har barn, studerar eller gör värnplikt. Den allmänna pensionen består av tre delar; inkomstpension, premiepension och för vissa garantipension.

Inkomstpensionen är ett fördelningssystem. Det innebär att de avgifter som kommer in direkt

slussas vidare som pension till dem som är pensionärer idag. För de pengarna får du pensionsrätter, som visar att systemet är skyldigt dig pengar. De pengarna får du tillbaka den dagen du själv blir pensionär.

Premiepensionen är ett s.k. premiereservsystem. Det innebär att de pengar som avsätts till premiepensionen inte betalas ut till dagens pensionärer utan sparas för att användas när du själv går i pension. Pengarna placeras i värdepappersfonder som du själv väljer.

Garantipensionen är en utfyllnad för dig med låga eller inga inkomster alls. Garantipensionen finansieras med skatter. 18,5 procent av din lön och andra skattepliktiga ersättningar (t ex: a-kassa och sjukersättning) går till en pensionsavgift. Den försäkrade betalar allmän pensionsavgift om 7 procent av sin lön plus eventuella ersättningar från socialförsäkringssystemet och arbetslösheitsförsäkringarna. Arbetsgivare betalar en ålderspensionsavgift om 10,21 procent av lönen till pensionssystemet för sina anställda. 16 av de 18,5 procenten går till inkomstpensionen och 2,5 procent till premiepensionen. Du väljer själv när du vill bli pensionär, från 61 år och uppåt. Ju senare du väljer att gå i pension desto högre blir pensionen.

Svensk från annat land Bor du i Sverige men kommer från ett annat land? Då får du rätt till inkomst-pension och premiepension på samma sätt som alla svenskar. Det betyder: Om du har arbetat många år i Sverige, får du högre inkomstpension och premiepension än om du har arbetat här en kortare tid. Det är särskilda regler för garantipensionen. Du kan få garantipension, om du har bott i Sverige minst tre år före pensioneringen. Har du bott länge i Sverige, kan du få högre garantipension än om du har bott här en kortare tid. För att få full garantipension måste du ha bott här i 40 år. Din garantipension kan bli mindre, om du får allmän pension från ett annat land. Din lön ger dig inkomstpension och premiepension. Men du kan få garantipension om du har haft låg lön. Du kan få full garantipension, om du har bott i Sverige 40 år eller mer. Den blir mindre, om du har bott i Sverige kortare tid. Här är några exempel: **Exempel 1** Sirkku har bott 40 år i Sverige. Hon har tjänat 8 000 kronor i månaden i genomsnitt. Inkomstpension: 4400 kr/mån. Premiepension: 790 kr/mån. Garantipension: 2 032 kr/mån. Totalt: 7 222 kr/mån. **Exempel 2** Zoran har bott 25 år i Sverige. Han har tjänat 8 000 kronor i månaden i genomsnitt. Inkomstpension: 2762 kr/mån. Premiepension: 504 kr/mån. Garantipension: 269 kr/mån. Totalt: 3 535 kr/mån. **Exempel 3** Iman har bott 5 år i Sverige. Hon har tjänat 8 000 kronor i månaden i genomsnitt. Inkomstpension: 649 kr/mån. Premiepension: 305 kr/mån. Garantipension: 763 kr/mån. Totalt: 1 717 kr/mån. **Exempel 4** Iussuf har bott 5 år i Sverige. Han har tjänat 8 000 kronor i månaden i genomsnitt. Iussuf kom till Sverige som flykting. Därför får han högre garantipension. Flyktingar enligt Genève-konventionen kan få lika stor garantipension som personer som har bott 40 år i Sverige. Inkomstpension: 649 kr/mån. Premiepension: 305 kr/mån. Garantipension: 4 554 kr/mån. Totalt: 5 508 kr/mån. **Sirkku, Zoran, Iman och Iussuf** har kanske också avtalspension genom sina jobb. Den som har mycket liten pension, kan få bostadstillägg och socialbidrag.

Särskilda regler för EU-medborgare Är du medborgare i ett annat land inom EU eller EES? Då finns det några särskilda regler för dig. Du kan till exempel få garantipension, om du har bott i Sverige minst ett år före pensioneringen (i stället för tre år som huvudregeln säger). Din svenska garantipension minskar inte, om du får allmän pension och livränta från ett annat land i EU eller EES.

Särskilda regler för flyktingar Du som är flykting kan få full garantipension även om du inte har bott i Sverige i 40 år. Den som har fått uppehållstillstånd i Sverige som flykting, kan få högre garantipension. Det gäller den som är flykting enligt Genèvekonventionen (3 kap 2§ eller 3§ utlänningslagen). Vet du inte om du räknas som flykting enligt Genèvekonventionen, kan du fråga Migrationsverket.

EU/EES länderna är: Belgien, Danmark, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Island, Italien, Liechtenstein, Luxemburg, Nederländerna, Norge, Portugal, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tyskland, Österrike.

Svensk pension utomlands Du kan få din svenska inkomstpension och premiepension med dig, om du flyttar till ett annat land. Garantipensionen kan du bara få med dig om du flyttar till ett land inom EU eller EES och är

medborgare i något land i EU eller EES.

Årsbeskedet Varje år, innan 1 april kommer du som arbetat i Sverige men som nu är bosatt utomlands att få ett årsbesked med uppgift om dina hittills intjänade pensions-rätter. Du som inte får ditt årliga besked kan kontakta Försäkringskassans utlandskontor så lägger vi in aktuell adress och skickar ut ett årsbesked till dig. Vill du ringa - **+46 498 200 700.** I det årliga beskedet ingår en prognos över beräknad pension. Garantipensionen är där beräknad som om du var ogift och med ett antagande om att du tillgodoräknats 40 försäkringsår i Sverige. För dig som bor utomlands är det dock inte självklart att garantipension verkligen kommer att utbetalas. Garantipension kommer enbart att utbetalas inom EU/EES-området. Du som inte bott i Sverige i 40 år får inte full garantipension utan en garantipension i 40-delar i förhållande till antal försäkringsår i Sverige. Den inkomst- och premiepension du har tjänat in i Sverige har du ändemot alltid rätt till var du än bor. Du kan få en mer personligt utformad prognos om du kontaktar Utlandskontoret.

Ansökan ålderspension Ansökan om pension gör du som bor inom EU/EES och konventionalländer hos pensionsmyndighet i bosättningslandet. Bor du utanför dessa länder görs ansökan direkt hos Utlandskontoret.

Födelseår Svenska och utländska medborgare som arbetat eller bott i Sverige kan få pension. Du som är född 1954 eller senare får pension helt enligt Den allmänna pensionen. Du som är född 1938 - 1953 får en viss del av din pension enligt det gamla systemet och resterande av det allmänna pensionen. Du som är född 1937 eller tidigare får ingen del av inkomst- och premiepensionen. Du får även i framtiden din pension i huvudsak enligt det gamla systemet. Särskilda regler gäller för dig som är arbetslös, förtidspensionär, som arbetar/flyttat utomlands eller har invandrat till Sverige.

Sjukersättning och antagandeinkomst

Du som har sjukersättning har din pension beräknad på grundval av en så kallad antagandeinkomst. Antagandeinkomsten beräknas på det du dittills tjänat in. Med utgångspunkt från antagandeinkomster beräknas dels en pensionsgrundande inkomst och dels ett pensionsgrundande belopp. På dessa beräknas pensionsrätt. Du kan se hur stor din pensionsrätt är i det pensionsbesked som du får varje år, senast sista mars. Sjukersättning betalas ut längst till dess du blir 65 år. För att sedan få ålderspension måste du ansöka om det hos Försäkringskassan.

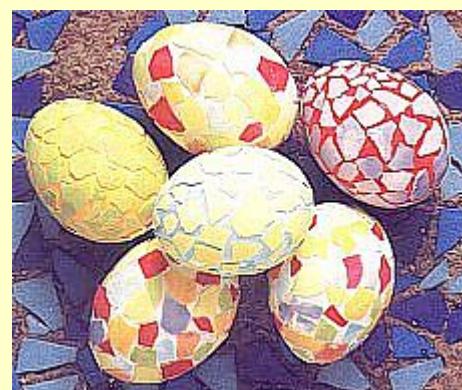
-stina

MOZAIČNA JAJCA

Darja Zorec

Potrebujemo: - izpihana bela jajca,
- univerzalne barve (mandarinsko rumeno, svetlo rumeno, marelčno, rdečo, svetlo modro, turkizno modro in svetlo zeleno), - čopič, - lepilo.

Nekaj jajc pobarvamo z različnimi barvami, nekaj pa jih pustimo nepobarvanih. Nato nekaj jajc zdrobimo na majhne koščke in jih nalepimo na druga jajca. Na primer svetlo rumene koščke, ki jih nalepimo na turkizno modro jajce, svetlo zelene na mandarinsko rumeno, svetlo modre na rdeče jajce in podobno. Druge kose nalepimo v pisani mešanici na bela jajca.

NOVICE IZ DRUŠTEV

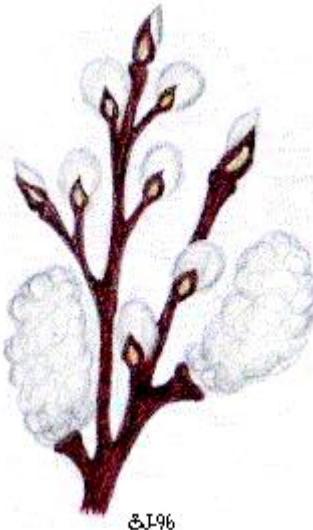
Dragi člani in prijateji društva v Köpingu

Dovolite mi da vas vse skupaj najlepše pozdravim kot predsednik društva, in seveda tudi v imenu ostalih članov ki smo v upravnem odboru.

Čas teče in nič ne reče, zopet je poteklo leto, od kar smo imeli nazadnje občni zbor. Želel bi, da bi čas stal gdaj pa gdaj na miru, a žal se mi ta želja nikdar ne bo uresničila. Vse prehitro mineva, imam občutek da imamo vedno manj časa drug za drugega, vedno se nam nekam mudi, kot da bi hoteli vse obrniti naenkrat.

Pa kaj čemo, je pač takšno življenje. Prijaznost in zanesljivost so lastnosti članov društva v Köpingu, namrec so stvari in dejanja, ki si jih naložimo na ramena, pa jih tudi izpeljemo v slogi in v dobrem razpoloženju. Vsekakor je želja z moje strani, da še naprej ostanemo takšni kot smo, da si pomagamo drug drugemu. Imam pa eno veliko željo! V upanju, da mi bo kdaj izpolnjena, kako izvabiti našo drugo generacijo v središče našega slovenskega delovanja tukaj med nami v Köpingu. Vsi skupaj se trudimo, da ohranjamo slovensko kulturo, navade, predvsem pa materinsko besedo, ki je še toliko pomembna za nas vse, ki živimo izven svoje domovine. Vsi skupaj si želimo, da tako rekoč svoj trud nekomu podarimo, da se vodi naprej po poti ohranjanja slovenske besede in kulture.

Dragi člani, naša prihodnost so naši otroci. Vem, da si sami želijo ohraniti slovensko besedo, želijo naučiti svojega partnerja kaj slovenskega in tako naprej. Osebno mislim, da jim je treba pri tem pomagati in se še več truditi, da pridobimo otroke v prostore našega društva. Vem tudi, da so mladi danes zavzeti z delom, s šolo in podobno, pa če malo pomislimo, tudi vi ste nekoč delali, ustvarjali, pa še slovenstvo ohranjali. Povem vam, da bo vedno boljše in pravilno, če bomo rekli svojim otrokom: poskušaj si najti čas, in bodi z nami vsaj za trenutek.

FÖRENINGSNYTT

KÖPING

Dragi člani, toliko z moje strani. S par besedami se lahko pohvalim, da smo bili delovni in skrbni v letu, ki je za nami in zaključim z besedami in željo, da še naprej ostanemo delovni in skrbni, ter si pomagamo drug drugemu kolikor se da.

Z moje strani se lepo zahvalim najprej upravnemu odboru za vse potrpljenje in pomoč, prav tako pa seveda najlepša hvala vam vsem, dragi člani, za vse, kar smo skupaj dobrege storili v preteklem letu. Prav tako pa želim izreči besedo, oprostite mi če je bilo kdaj kaj hudega, sicer pa pozabite vse kar je slabo, in obdržite vse, kar je lepo.

Občni zbor slov. društva v Köpingu

Redni občni zbor drušva je bil 31.1.2004 v prostorih društva, tako kot je bilo planirano in obveščeno vsem članom. Tako kot vsakokrat je tudi letos bilo zaželeno, da bi se občnega zборa udeležil vsak član društva. Že na samem vabilu je bila napisana misel do spoštovanja ljudi, ki sicer takole govorí:

Sreča ne izhaja iz bogastva in moči, ampak je posledica pristnih odnosov z ljudmi, ki jih imamo radi in jih spoštujemo.

Vsi si želijo, da še naprej uspešno bi delovali, na poti zaupanja, in v upanju odprtji drug do drugega ostali.

Vsekakor je občni zbor bil izpeljan po mirni in soglasni poti. Besede in dejanja, ki smo si jih rekli, so bile pomembne za vsakega člena društva. Prishuhnili smo poročilu predsednika in prav tako blagajnika. Po poročilih pa je bila dana beseda vsakomur, ki je želel kaj povedati, tako smo združili dve točki, diskusija na poročila in še točko pod razno. Sicer je bilo največ govora, kako pridobiti našo drugo in tretjo generacijo v središče naših srečanj, ki jih

imamo tukaj v Köpingu. Vsi skupaj smo si dali nalog, da bomo k temu poskušali več pomagat v najlepšem smislu.

Vsekakor pa je tudi tekla beseda o izbiranju novega upravnega odbora društva Simon Gregorčič. Člani upravnega odbora, ki smo delali v preteklem letu, smo si takorekoč želeli izmenjavo. Ker se zvedamo, da smo po številu članov majhno društvo, je še zato toliko težje izbrati nov vodilni odbor. Na željo vseh prisotnih članov je bilo soglasno zaželeno, da isti člani upravnega odbora ostanemo še naprej ter da vodimo društvo naprej, tako kot smo to do sedaj. V zahvalo so nas nagradili z velikim aplavzom, in nam zaželeli veliko uspeha pri nadaljnem delu.

Posebno zahvalo od vseh članov je sprejel gospod Jože Meglič, ki dobro skrbi pri vodenju društvene blagajne, in za stvari, ki jih potrebujemo v društvu. S šopkom cvetlic sem se mu kot predsednik društva lepo zahvalil. Tako sem hkrati kot stari in novi predsednik društva zaključil delo občnega zbora, zaželel sem veliko uspeha in veselja upravnemu odboru pri nadalnjem delu društva. Prav tako sem zaželel dosti lepega razpoloženja pri vsakem srečanju, kjerkoli in kadarkoli že. Zahvalil sem se tudi za sprejet šopek rož, ki so mi ga podarili člani društva v znamenje in spoštovanje vodenja društva Simon Gregorčič v Köpingu.

Predsednik društva **Alojz Macuh**

Köping - Načrt dela v prvi polovici leta 2004

Januar	Družabni večeri ob sobotah
Februar	Srečanje za Valentino
Marec	Dan Žena ali pa Materinski dan
April	Kres v naravi (pri dru. Macuh na Husti)
Maj	Binkošti (romanje v Vadsteno)
Juni	Praznovanje poletnega časa (pri dru. Macuh)

Ob sredah ženski krožki ob 16.00 uri naprej vabljene vse k sodelovanju.

Ob četrtekih pa moški del, prav tako vabljeni vsi.

Želim dosti veselja un uspeha pri delu.

Alojz Macuh

GLAD PÅSK
ÖNSKAR REDAKTIONEN

Vsem bralcem Informativnega GLASILA Slovenske zveze na Švedskem obilo sonca, sreče in veselja ter zvrhano košaro pirhov, klobas in vseh ostalih dobrat vam v velikonočnem času vošči
REDAKCIJA

PLAN DELA V LETU 2004

- 6. marca, občni zbor in praznovanje Dneva žena v Olofströmu.
- 13. marca, udeležba na občnem zboru Slovenske zveze v Malmöju.
- 8. maja, društveni balinarski turnir in praznovanje vstopa Republike Slovenije v EU, družabno srečanje v Olofströmu.
- 30. maja, romanje v Vadsteno, z avtomobili. Sv. maša bo ob 12.00 uri.
- 19. junija, balinanje in prijateljsko srečanje članov v mestecu Kallinge.
- Konec julija, Medvode in Sora: srečanje predstavnikov KD Slovenija Olofström in predstavnikov občine Medvode ter prijateljskega društva KUD Oton Župančič iz Sore.
- 28. avgusta, Srečanje starejših Slovencev in piknik v Barnakälla
- 29. avgusta, slov. sv. maša v ob 11.00 uri Olofströmu, v Nybru ob 16.30 uri.
- 2. in 3. oktobra, 30 obletnica društva in ***Slovensko kulturno srečanje*** v dvorani Folkets hus v Olofströmu. Srečanje slovenskih društev na Švedskem.
Kulturno- prijateljski obisk iz Slovenije: Nastop kulturnih skupin (folklor, pevski zbor, tamburaška skupina) KUD Oton Župančič iz Sore in ansambla Veselé Štajerke na olofströmskem trgu.
- Srečanje predstavnikov občine Medvode in občine Olofström.
- Sobota 11. decembra sv. Miklavž in praznovanje božičnih praznikov.

Novi društveni**prostori**

V Olofströmu so se nam po 29 letih uresničile želje, da dobimo nove, svetle in prostorne društvene prostore v katerem se bomo lahko srečevali. Vsa leta smo se stiskali v skoraj napol manjših prostorih, na družabnih prireditvah smo se morali prerivati, da smo lahko vstali od mize ali prinesli hrano. Čeprav je tudi to bilo prijetno, samo da smo bili skupaj in zapeli v slovenskem jeziku.

Ciril, Janko, Libero, N. Mario, Ilona, Magda

Posebno se moramo zahvaliti stanovanjskemu podjetju Olofströmshus, ker so vložili toliko denarja in nam kompletno popravili in prepleškali prostore ter vgradili v prostore izolacijski strop. Dobili smo tudi novo kuhinjsko belo tehniko ter nekaj novih omaric in sanitarije. Izpolnili so nam prav vse želje, saj se je upravni odbor

pokazal za zelo dobre pogajalce. Delavci iz občine Olofström so nam zastonj prepeljali vse stvari iz starih prostorov v nove.

Silvana, Ida in Ivanka

V kuhinji sta največ dela opravili Silvana in Ema. Ida pa je imela najlepši predpasnik.....

Odprto hišo smo imeli 14. decembra in na ogled v nove društvene prostore so prišli člani pa tudi drugi gosti. Viktor Semprimožnik je z melodijo Na golici, s frajtonarico svečano odprl nove društvene prostore, nazdravili smo prihod v nove prostore in tudi zapeli. Nekateri so z veseljem izjavili, tukaj je tako lepo, da bomo večkrat prišli.

Polna hiša gostov na miklavževanju

Prepevamo zbrani okrog muzikanta Libera

Upam, da bodo svojo besedo tudi držali.

Največ dela pri pospravljanju in pakiranju v starih prostorih je opravila gospa Graciela Cah, ki je tudi prostovoljno prevzela čiščenje novih društvenih prostorov. Posebno moramo pohvaliti Cirila, Lucijana, Ludvika, Janeza, Jankota, Dragico in Sabino za vso pomoč pri urejevanju novih prostorov.

Člani iz mesteca Kallinge v Olofströmu

Miklavž tudi v Olofströmu

Prvi otroci so začeli prihajati v nove društvene prostore že zgodaj popoldne, veselo so se

sprehajali iz ene sobe v drugo in ugotavljali, da bodo končno imeli zadost prostora pri gledanju risank in se ne bo potrebno več stiskati. Še bolj so bili zadovoljni, ko so opazili, da smo nabavili novo televizijo, (čeprav zelo poceni), saj je prejšnja imela čez dvajset let in je že izgubljala sliko in glas.

Miklavž je malce zamudil, ker je bil tudi na drugem obisku v Kristianstadu. Ves zgrbljen in šepajoč je le našel pot do društvenih prostorov in do otrok, ki so ga željno pričakovali. Ubožec se je vsedel na stolico in nas pozdravil. Po pogovoru z otroci začel iz dveh vreč vleči vrečke s sladkijami in igracami. Otroci so se zvrstili pred njim in nato z veseljem odpirali darila. Miklavž pa ni hotel ostati ampak se mu je mudilo, čeprav smo mu razno ponujali. Otroke smo pogostili tudi z večerjo in jim pokazali risanke. Pohvaliti moramo naše člane iz Hässleholma, ki so prvič pripeljali s seboj sina in vnuka in imajo 80 km do Olofströma.

Ob šestih so začeli prihajati odrasli člani in se z veseljem vsedali v naslednjo prostorno sobo in se niso rabil kot prejšnja leta stiskati z otroci. Tudi odrasle smo počastili s pravo božično zakusko in nobenemu ni bilo žal, da se je udeležil miklavževanja.

Otroci so imeli največ veselja s prihodom "Miklavža" in pozneje z odpiranjem paketov.

Primorski muzikant Libero

Markežič nam je zaigral poskočne melodije.

Zbrali smo se okoli njega in veselo zapeli. Naša članica, ki je nemškega porekla, nam

je zapela tudi v nemškem jeziku. Naše prepevanje je bilo tako lepo, da je privabilo v naše prostore tudi švedske goste, ki so pred stavbo poslušali naše petje. Rajanja in prepevanja, kar ni hotelo biti konec. Naš član, Šved Lennart, ki se pripelje na družabno srečanje kar 60 km daleč, je neprestano ponavljal: "Kako sem vesel, da imate tako lepe nove prostore, fantastično!" Veselo smo mu pritrdili in se še bolj veselili.

Ivanka Hrabar, Ilonka in Libero Markezic

Prijatelji – Ciril, Viktor, Janez in Janez

Čeprav tokrat ni bilo naše pridne kuharice Dragice, ki je odpotovala v Slovenijo na obisk k hčerki Klavdiji, ki je rodila hčerko, nismo imeli nobenega problema pri pripravi hrane, saj imamo veliko pridnih rok. Najbolj se je izkazala naša društvena mama Ivanka Hrabar, ki je pripravila hrano in ogromno peciva, pa čeprav ni prav zdrava in bo letos slavila že 75 let.

Ciril M. Stopar

Leto 2004 smo člani pričakali v Göteborgsrummet. In da ne bi samo nekaj članov kuhalo in pripravljalo smo naredili *knytkalas*, vsak je po dogovoru prinesel nekaj seboj za večerjo.

Vzdušje je bilo prijetno, saj zato je poskrbel predsednik Jože s svojo harmoniko. In kaj je bolj naravno, kakor da se ob glazbi zapoje in zapleše. Ob prestopu v leto 2004 smo si nazdravili z domačo kapljico *Barbara*, si zaželeti vse najlepše in seveda uspešnega dela v Slovenskem Domu.

24. januarja smo imeli občni zbor, kjer smo prebrali rezultate v preteklem letu. Upravni odbor je v celoti ostal nespremenjen, vsi odborniki, ki jim je potekel mandat, so z zadovoljstvom ostali v odboru še naprej. Predsednik Jože Zupančič je dobil zaupanje, da bo še dalje vodil društvo.

Članarina je ostala nespremenjena 300:-- za družino in 200:-- za posameznike.

Cilji v letu 2004:

- ♣ Kulturni večer 7. februarja
- ♣ Pustna veselica v Backa Folkets hus v soboto 21. februarja, igra ansambel Storžič.
- ♣ Marec; materinski dan 21. marca.
- ♣ maj vstop Slovenije v Evropsko skupnost.

♣ Junij; Dan državnosti po maši v Astridsalen ali Göteborgsrummet, tretja nedelja

♣ 20. junija. V kolikor bo dovolj zainteresiranih bomo uredili še kakšen izlet.

Srečanja, ki se bodo nadeljevala po sredah ali četrtekih, parni ali neparni tedni (objavljeno v pismu) bomo izkoristili za razne tečaje in branje zgodovinskih knjig. Poskusili bomo urediti tečaj prve pomoči preko Rdečega križa. Posneto videokaseto z izletom po Sloveniji si bomo ogledali z našimi švedskimi prijatelji. Predlog za piknik s srečanjem na prostem, to mora priti s kratkim načrtovanjem, ker smo odvisni od vremena. Smo odprtii in poslušni za nove predloge in želje zato poklicite in pridite.

Na lanskem Božičnem bazarju smo prodale ročne izdelke za 4 200:--. Vsem, ki ste k temu pripomogli hvala in se priporočamo tudi za letos: Saj prostore, ki jih koristimo v društvene namene za naša srečanja, dobimo po zelo ugodni ceni. Potrebujemo pa še več pridnih rok.

Vsem družtvom želimo v letu 2004 veliko uspehov pri delu.

Za upravni odbor

Marija Kolar

Slovenske babice!

To bo sedaj že skoraj pet let nazaj, kar se nas je skupina štirih Slovenk sestala v Mongoliski restavraciji Bamboo, da smo se srečale in proslavile Ankino 60. letnico. To tradicijo smo nadaljevale s Silvinim "abrahamom" ter Ančkino 60. letnico. Sklenile smo, da se praznujejo polne obletnice in polovične. Sedaj sedimo že pri okrogli mizi, nas je šest in prostora je še za dve.

Dobro kosilo, pivo, dobra volja in smeh in ure kar grejo. Vse imamo isti cilj, namreč ljubezen do naših vnučkov. To se pravi, da smo babice in kadar ni obletnice so naši vnučki in vnukice vzrok, da se srečamo.

Lani 12. decembra smo bile na Božičnem bazarju v Stralsundu, Nemčija. Potovanje z avtobusom, ogled mesta, nakupovanje, v nedeljo nazaj. Potovanje je bilo prijetno z veliko smeha, dobre volje in čudovito vzdušje. Ne bomo končale s tem, v jeseni bo gotovo novo potovanje kam, saj moramo proslaviti nove vnučke, še prej pa srečanje ob dobrem kosilu, saj babice rabimo tudi čas zase.

bokmärke

Marija Kolar

V slovenskem društvu ORFEUM v Landskroni so tik pred izdajo nove zgoščenke (CD) z naslovom VEČERNICE. Skladbe so posnete v studiu MMV v Helsingborgu.

Foto: Marek Vogel

Olga, Jelka, mama Angela in Gusti Budja v studiu MMV, Helsingborg, okt/nov. 2003.

Na zgoščenki je 18 pesmi, ki jih izvaja vokalna skupina **sestre Budja** ter nekatere celotni **zbor Orfeum**, iz vrst katerega je tokrat zastopanih kar nekaj solistov. Izbor pesmi je dokaj pester, vse od slovenskih do švedskih, tujih in lastnih skladb. Glasbene aranžmaje je delal Marko Bezovšek, producent pa je tudi tokrat Igor Podpečan, Zlati Zvoki. Zgoščenko ali kaseto **VEČERNICE** lahko proti koncu marca naročite pri uredništvu **Informativnega GLASILA** (glej str.2), po telef. ali po e-pošti. Vsem želimo **VESELO VELIKO NOČ!**

V društvu smo na rednem letnem sestanku, dne 11. februarja, po petih letih dobili novega predsednika. To je Avguština Budja, ker se je dosedanji predsednik Robert Karlin do nadaljnega odpovedal tej funkciji. Zahvaljujemo se mu za njegovo delo doslej in upamo, da bo spet sodeloval v odboru, kadar mu bodo okoliščine to dopuščale. Ostali člani upravnega odbora so ostali isti kot doslej.

Glavne dejavnosti društva Orfeum so: več zvrst petja, glasba, pouk in obnavljjanje slovenskega jezika in kulture ter kuhanje, poslušanje glasbe – slovenske, švedske in tuje ter branje. Društvo je v letu 2003 štelo 46 članov, od tega je bilo 18 otrok.

-stina

LANDSKRONA IN HELSINGBORG

Spodaj in zgoraj: Rojaki iy Helsingborga in Landskrone zbrani na kavi in pecivu po slovenskem bogoslužju v Helsingborgu, dne 9. januarja 2004. Foto: Zvone Podvinski

Poročilo s Švedske

Pri slovenskem nedeljskem bogoslužju v Helsingborgu, dne 9. 1. 2004: Slovenci iz treh slovenskih skupnosti: iz slovenskega društva v Helsingborgu, društva Lipa in iz društva Orfeum v Landskroni.

Foto: **Zvone Podvinski**

Škof Anton Vovk: Tretjo nedeljo v mesecu januarju 2004 je slovenski rojak **Jože Benigar** pripravil za slovensko skupnost v Göteborgu predstavitev knjige V spomin in opomin, osebni zapisi škofa Antona Vovka od 1945 do 1953, ki jo je napisal škof Anton Vovk. S kakšnim zanimanjem so prisluhnili slovenski rojaki in rojakinje o življenju in o preizkušnjah tega velikana slovenskega naroda, ki je v najbolj viharnem povojnem času vodil ljubljansko škofijo. Škof Vovk je bil tudi njegov birmovalec, kar je Jože potrdil tudi s fotografijo, ki jo je prinesel ob tej priliki s sabo. Sam ima škofa Vovka v izredno

lepem spominu in čuti eno samo hvaležnost, da ga je ta sveti božji mož, veliki pastir slovenskega naroda, potrdil v veri.

Jože je posredoval misli o škofu Vovku z veliko ljubeznijo in z enim posebnim odnosom do njega in zgodovine, ki je bila mnogim do sedaj prikrita. Ljubezen do resnice je tista, ki ga je vodila, da bi se vsi skupaj naučili kaj za življenje. Predvsem, da bi se naučili odpuščati, kakor je odpuščal škof Anton Vovk. Poleg tega pa naj bi se naučili tudi biti neustrašni pred oblastmi tega sveta, morda bi smeli reči celo pred samim Satanom, ki more človeku

povzročiti veliko gorja, toda zmaga je vseeno Kristusova. Takih pričevalcev za Kristusovo vero potrebuje svet tudi danes. Zato se radi priporočajte Božjemu služabniku Antonu Vovku v stiskah, predvsem pa da bi ohranili svojo vero močno in pričevalno tudi za druge.

Jubilej: Meseca januarja 2004 je v Göteborgu praznovala svoj **60. jubilej** rojstva **Marija Medica**. Rojaki iz Göteborga so se spomnili Marijinega rojstnega dne pri sv. maši in posebej ji je Slovenski Dom pripravil darilo in ji čestital ob priliki, ko je Jože Benigar, Marijin rojak iz Ilirske Bistrike pripovedoval o škofu Vovku.

Marija Medica je že dolgo na Švedskem. Skupaj s svojim možem Vladom je bila praktično od vsega začetka dejavna pri SKD France Prešeren. Pomagala sta po svojih močeh in se poleg vseh dolžnosti udeleževala tudi pevskih vaj in nastopov. Danes rada pomaga pri drugem SD Slovenski Dom in se udeležuje srečanj ter praznovanj. Poleg tega Marija s svojim možem z veseljem prihaja v cerkev k sv. mašam v slovenskem jeziku, kjer veselo prepeva lepe cerkvene pesmi. Če ni več priložnosti za slovensko pesem v društvih pa toliko bolj prepeva z vsem srcem v cerkvi.

Marija in Vlado pa sta pred kratkim postala tudi stara starša, saj je njuna hčerka Rozana rodila otroka možu Petru in tudi njima. Tako je darilo za njen lep življenjski jubilej okronam tudi z darom otroka, ki more biti človeku največji ponos in veselje ter sreča. Draga Marija, naj vas dobri Bog živi na mnoga, zdrava, srečna in vesela leta! Vi pa se še naprej veselite v krogu svojih, ob svojih vnučnjah in vnukih, ki vama bodo morda še podarjeni. Bogoprvni za vse dobro in plemenito, ki ga na skrivnem storite tudi slovenskemu duhovniku na Švedskem. Naj vas dobri Bog še dolgo ohrani zdravo in korajžno.

50 jubilej rojstva je v mesecu februarju obhajala v Stockholmju **Anica Štefanič**. Ta pridna in zelo delavna rojakinja je zelo aktivna na mnogih področjih pa naj bo to v

družinskem krogu, ali v službi, kakor tudi v smislu Slovenskega društva v Stockholmju ali pa še kje drugje. Kot dolenjsko sonce je, ki prinaša v vsako težko življenjsko situacijo tople žarke pristne človeške ljubezni, s katero boža srca ljudi, ki jih srečuje v življenju.

V zakonu z možem Jožetom sta sprejela tri otroke: najstarejšo hči Renato, nato drugo hči Ireno in kot tretji se jima je rodil sin Peter. Toda družina je še večja, saj je v njihovem domu vselej mesta še za mnoge druge, manjše ali pa tudi večje otroke. In kadar je potrebno, se na Anico obrne po pomoč tudi slovenski duhovnik. In nikdar Anica ne zna reči ne. Vselej, pa naj bo včasih zelo malo časa, Anica uredi stvari in pomaga po najboljših močeh.

Svoj čas namenja tudi slovenskemu društvenemu življenju v Stockholmju, čeprav ima toliko drugih obveznosti. Zato želim tudi tej naši jubilantki obilje Božjega blagoslova, ljubega zdravja ter moči, da bo še naprej s takšno ljubeznijo in veseljem ter uspešno delovala na mnogih področjih. Mož Jože in otroci pa naj ji bodo vselej v oporo in pomoč v življenju. Dobrota, skromnost in preprostost, kakor tudi dolenjsko sonce, ki vselej prijazno sije na tamkajšnje griče, naj bodo še naprej značilni za našo jubilantko.

Kolkor je kapljic morja,
kolkor je zvezdic neba,
tolko naj let: zdravih, srečnih
in veselih,
Bog vam da!

Prav tako bo praznovala častitljiv, 50. jubilej rojstva 3. marca tudi **Irena Gvardjan** iz Göteborga, oziroma iz te naše skupnosti. Irena je še zelo mlada že pred davnimi leti spoznala svojega moža Slavkota Gvardjan v Sloveniji, v svoji rojstni vasi v Podgradu. Kasneje je obiskala Slavkota na Švedskem, kjer sta se pred dobrimi 30. leti poročila in kmalu se jima je rodil prvi sin Slavko, ki praznuje letos 30 let. Drugi sin je Danijel in tretja je hči Katarina.

Irena je tako kot mož Slavko že vsa leta zaposlena v Volvu, v tovarni avtomobilov

v Göteborgu. V času bivanja na Švedskem sta bila s svojo družino vključena tudi v obe društvi, kjer sta se ali pa se še danes udeležujeta slovenski srečanji in praznovanj. Prav tako sta vključena v življenje in delo Slovenske katoliške misije na Švedskem, saj Irena, skupaj s svojim možem Slavkom in hčerjo Katarino rada pomaga pripraviti tudi kavo in pecivo za srečanje po sv. maši.

Draga rojakinja in slavljenka Irena Gvardjan! Naj vas dobri

**BLAGOSLOVljene VELIKONOČNE
PRAZNITKE** vsem bralcem Informativnega GLASILA

želi rektor SKM

Bog živi še na mnoga, zdrava, srečna in vesela leta! Vaš mož in vajini otroci pa naj vam bodo vselej v veselje in ponos. Hvala tudi za zvestobo Bogu, Kristusovi Cerkvi ter slovenstvu ter za vse plemenito, ki ga storite v skupno dobro naših rojakinj in rojakov. Srečno v nadalnjem življenju, želi in vošči v imenu rojakinj in rojakov na Švedskem

vaš **Zvone Podvinski**

EVROPA - NAŠ VREDNOSTNI IN DUHOVNI DOM

Prilagoditev moderni civilizaciji Malo je v naši zgodovini tako pomembnih dogodkov, kot je uspeli referendum za Evropo in Nato. Spomnimo se, da smo preživeli in obstali zaradi odločitve naših davnih prednikov, da stopijo v frankovsko cesarstvo. Ta prestop iz plemenske družbe v državno ureditev je bil povezan s sprejemom krščanstva kot skupnega duhovnega in vrednostnega sistema. Po svoje je bilo to nasilje nad plemensko skupnostjo in njenimi verovanji, v resnici pa je to pomenilo prestop iz življenjsko manj sposobne družbene oblike in višjo. Večje plemenske skupnosti od naše, kot npr. Anti, ki se tedaj niso hoteli povezati s Franki, so enostavno izginili. Filozof Leszek Kolakowski pravi, da takšnega prestopa iz nižje civilizacijske stopnje ne smemo razumeti negativno, saj gre v resnici za prilaganje, ki omogoči preživetje. Naj ponazorim s sodobnim primerom. Indijanci v Amazoniji bodo izumrli, če se ne bodo spodbogni prilagoditi moderni civilizaciji, ki prodira v njihov svet.

Nacionalna država Takšen prilagoditveni podvig so naši predniki spet storili ob prehodu evropske družbe iz srednjeveškega fevdalnega sistema v moderni sistem nacionalne države. Prvi korak v tej smeri so storili Primož Trubar in njegovi tovariši, ki so se s slovensko tiskano besedo postavili ob bok velikih narodov, ki so

tedaj postavljali na noge svoj narodni jezik, kmalu za tem pa še nacionalno državo. Ni dvoma, da bi preboj naših protestantov ostal brez sadov, če ga ne bi vzeli za svojega katoličani. Ti so gojili slovensko narodno zavest vse do danes: naj omenim le blaženega Antona Martina Slomška in številne kaplane Čedrmace. Katoličani smo bili tista odločilna plast slovenstva, ki se je z visokim odstotkom glasov pred desetletjem odločila za svojo nacionalno državo, zadnjo nedeljo pa smo dali svoj glas za našo skupno domovino Evropo.

Poprave krivic Odločen >za</> Evropo in Nato je odločen >za</> demokracijo, ki se kar ne more razcveteti v naši deželi. > Da</> Evropi je tako masovni >ne</> komunizmu in njegovim metamorfozam, kot so: koncentracija oblasti v rokah starih elit, prisvajanje družbenega premoženja in obvladovanje gospodarstva, enostranski in pristranski medijski prostor, zavlačevanje poprave krivic …. Zato stojimodanes pred novimi nalogami, med katerimi jih je kar nekaj takšnih, ki jih je treba takoj opraviti.

Pluralizacija medijev Nujno je bolj demokratično delovanje političnega sistema, ki se je v tranziciji zablokiral na levi in obtičal tam, kamor sta ga umestila Tito in Kardelj. Tranzicija pod Kučanovo taktirko je bila v prvi

vrsti ohranjevanje pridobitev revolucije v novih okoliščinah. Demokracija pa zaživi šele z menjavanjem oblasti, njeno dihanje je prehajanje z desne na levo in obratno. Brez medijskega pluralizma to ne bo mogoče. Zato ima opozicija še kako prav, ko zahteva od oblasti, naj podpre pluralizacijo medijev.

Oblasti bodo morale bolj upoštevati civilno družbo, a ne tisto maloštevilno, ki kriči po ulicah proti Ameriki in se financira iz proračuna, ampak tisto, ki je s svojimi dejavnostmi resnično državotvorna, socialna in kulturna. Med takšnimi subjekti civilne družbe pa je Cerkev zagotovo največji z vrsto dejavnosti, ki so splošnega interesa. Oblasti so doslej popravile nekaj najbolj kričečih krivic, ki jih je bila deležna Cerkev, niso pa še ustvarile zdravih razmer, v katerih bi Cerkev nemoteno opravljala svoje poslanstvo.

Da je nekaj gnilega v odnosu oblasti do Cerkve, zgovorno kaže odhod že petega ali šestega nuncija pred dnevi. Preskus demokratičnosti pa bodo poslanci doživeli v tednih, ki so pred nami, ko bodo novelirali zakon o popravi krivic. Če bodo žrtvam komunističnega terorja končno le priznali pravico do javnosti, jim dali mrlški list in spodbne spomenike, bomo vedeli, da so evropske civilizacijske vrednote že prišle tudi v državni zbor. Če pa se to ne bo zgodilo in bodo bolj kot žrtve še naprej ščitili njihove morilce, bo jasno, da je parlament še vedno ujetnik totalitarne preteklosti. Žrtve ne bodo deležne popolne rehabilitacije, dokler na grobovih ne bo pisalo, čigave žrtve so.

Tako kot je spodobno pokopano in spoštovano nekaj tisoč žrtv fašizma in nacizma, tako naj bodo končno pokopani deset tisoči, ki jih je pomoril komunizem. Referendum za Evropo in Nato je pokazal, kje smo vrednostno in duhovno doma, naloga oblasti je, da voljo ljudstva prevede v dejanja skladna z evropskimi vrednotami in duhom!

Vir: IT; Drago K. Ocvirk

REPUBLIKA SLOVENIJA

RS se v ustavi opredeljuje kot socialna in na socialnih temeljih delajoča država. Socialna in tudi siceršnja varnost slovenskih državljanov je sorazmerno visoka, vendar pa je potrebno opozoriti na predvidene spremembe davčne zakonodaje, ki bi močno poslabšale položaj družin z več otroki. Predlog Zakona o dohodnini, ki ga je vlada Republike Slovenije predložila v obravnavo državnemu zboru, z

vidika pravičnosti in narodnega vidika ni sprejemljiv v tistem delu, kjer določa davčne olajšave. V obrazložitvi k zakonu je zapisano, da bo posebna olajšava za otroke pomembno povečana, dejansko pa bi bila v primerjavi s sedanjo ureditvijo povečana le olajšava za prvega otroka (od 10 % povprečne plače na 13,8 %), za vse naslednje otroke pa bi se glede na sedanjo ureditev znižala, in to progresivno glede na število otrok v družini. Po predlogu zakona so najbolj razbremenjeni davčni zavezanci z najvišjimi dohodki brez otrok in z enim otrokom, najbolj pa se povečuje davčna obremenitev družin z več kot tremi otroki. Predlog zakona jemlje denar staršem, ki imajo tri otroke ali več, gmotni položaj pa izboljšuje predvsem osebam brez otrok in staršem z enim otrokom.

Sporočilo takšne zakonske ureditve je, da so v naši družbi zaželene družine brez otrok ali le z enim otrokom. To ni pravično do tistih družin, ki imajo pogum sprejeti več otrok. Hkrati pa bi to imelo katastrofalne posledice za nadaljnji obstoj našega naroda in naše narodnostne identitete.

Zastavlja se vprašanje, kako si je vlada dovolila sprejeti tako nerazumno davčno zakonodajo, ko imamo že danes močno zaskrbljujočo nizko rodnost. Res je, da davčna politika ne more nadomestiti socialne, zaposlitvene, družinske, stanovanjske in druge politike, ki pomembno opredeljuje položaj družin in otrok v neki družbi, lahko pa to politiko podpira in jo tudi mora podpirati, ne pa ravnati proti njej.

Komisija Pravičnost in mir zato poziva vlado Republike Slovenije, pristojna ministrstva in poslance državnega zbora, ki bodo razpravljali o predlogu Zakona o dohodnini, da spremenijo sedanji predlog zakona, da bo bolj pravičen in prijazen do družin z več otroki. Hkrati pa komisija poziva vse druge odgovorne in vplivne posameznike in organizacije v družbi, da se prek javnih glasil ter kulturnih in drugih ustanov v javnosti zavzamejo za izrazitejšo podporo družinam z več otroki, in s tem podprejo prihodnost slovenskega naroda in slovenske države!

Prof. dr. Anton Stres, mariborski pomožni škof, predsednik Komisije Pravičnost in mir pri SŠK

*Vir: Radio Ognjišče
Februar, 2004*

Sveriges befolkningsstatistik 2003

Število prebivalcev na Švedskem še vedno narašča. Švedov je več in več. Že od leta 1994 ni število prebivalcev naraščalo kot v letu 2003. Število prebivalcev na Švedskem 31.12.2003 je bilo 8 975 670, kažejo sveži statistični podatki Centralnega biroja za statistiko SCB. Ti podatki so prikazani v naslednjih dveh tabelah spodaj:

Preliminär folkmängd månadsvis 2003 jämfört med 2002**Folkökning jämfört med samma period:**

Månad	2002	2003	året innan		första månaden	
			antal	i %	antal	i %
Januari	8 910 396	8 941 587	31 191	0,35	799	0,01
Februari	8 912 512	8 943 554	31 042	0,35	1 967	0,02
Mars	8 914 018	8 946 061	32 043	0,36	2 507	0,03
April	8 916 760	8 949 169	32 409	0,36	3 108	0,03
Maj	8 920 475	8 952 415	31 940	0,36	3 246	0,04
Juni	8 924 240	8 956 461	32 221	0,36	4 046	0,05
Juli	8 928 945	8 961 844	32 899	0,37	5 383	0,06
Augusti	8 933 417	8 966 652	33 235	0,37	4 808	0,05
September	8 936 883	8 970 794	33 911	0,38	4 142	0,05
Oktober	8 939 121	8 973 414	34 293	0,38	2 620	0,03
November	8 940 377	8 975 206	34 829	0,39	1 792	0,02
December	8 940 788	8 975 670	34 882	0,39	464	0,01
Folkökning t.o.m. december 2003: +34 882						

Folkökning samma period 2002: +31 660

Folkökningen under 2003 beror till största delen på invandringsöverskottet och till en liten del på födelseöverskottet.

Källa: SCB

Preliminära befolkningsförändringar under 2003 jämfört med 2002 - t.o.m. december	2002	2003
Folkmängd vid periodens slut	8 940 788	8 975 670
Folkökning	31 660	34 882
Födelseöverskott	806	6 196
- Levande födda	95 815	99 157
- Döda	95 009	92 961
Invandringsöverskott	31 078	28 772
- Invandrare	64 087	63 795
- Utvandrare	33 009	35 023
Civilståndsändringar:		
- Giftermål	38 012	39 041
- Skilsmässor	21 323	21 130

Slovenci v zamejstvu in po svetu

1. **Slovenske narodne manjšine v zamejstvu:** Sodelovanje in podpora zamejskim Slovencem se uresničuje predvsem na področju kulturnih, športnih in izobraževalnih dejavnosti, prav tako pa se sredstva namenjajo založniški in medijski dejavnosti.
  - a. V Italiji so Slovenci naseljeni na tržaškem, goriškem ter v videmski pokrajini. R Slovenija je na tem področju prisotna preko Generalnega konzulata v Trstu, slovenska manjšina pa je pretežno organizirana preko dveh krovnih organizacij: Slovenske kulturno-gospodarske zveze in Sveta slovenskih organizacij.
  - b. V Avstriji največ Slovencev živi na Koroškem, kjer deluje tudi Generalni konzulat RS v Celovcu, nekaj pa tudi na Štajerskem, kjer pa niso priznani kakor manjšina. Slovenska skupnost je organizirana v okviru osrednjih organizacij Narodni svet koroških Slovencev, Zveza slovenskih organizacij in Skupni koordinacijski odbor koroških Slovencev na Koroškem ter Kulturno društvo Člen 7 na Štajerskem.
  - c. Na Madžarskem slovenska narodna manjšina živi predvsem v Porabju, kjer so Slovenci organizirani v okviru Zveze Slovencev in Državne slovenske samouprave. Na tem področju deluje tudi generalni konzulat v Monoštru.
2. **Izseljenci:** Mednje štejemo emigrante, ki so se izselili predvsem v obe Ameriki (Argentino, ZDA, Kanado) in Avstralijo, ter njihove potomce. Gre za populacijo, ki se med seboj razlikuje generacijsko in glede na motiv izselitve. Za njih je sodelovanje z RS na področju kulture in šolstva še posebej pomembno, velika pozornost je namenjena tudi vzdrževanju stikov z matično domovino in poglabljanju slovenstva med mlajšimi generacijami.
3. **Zdomci:** V to skupino uvrščamo Slovence, ki so predvsem zaradi ekonomskih razlogov odšli na delo v tujino, večinoma v zahodnoevropske države. V veliki meri gre za slovenske državljanje, ki pa so v tujini ostali za stalno, tako da razlike med izseljenci in zdomci v zadnjih letih počasi izginjajo.
4. **Slovenci na področju bivše Jugoslavije:** Gre za Slovence, ki so z razpadom Jugoslavije čez noč postali državljeni drugih držav in katerih trenutno glavna problematika je pridobitev slovenskega državljanstva ter ohranitev slovenskega jezika in kulture na področju, kjer je delovanje demokratičnih institucij še vedno težavno.

Urad Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu

Prešernova 25
SI-1000 Ljubljana

Tel: +386 1 478 22 91
Fax: +386 1 478 22 96
E-mail: urad.slovenci@gov.si

Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki je samostojni del Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije, je nastal v skladu z ustavno obveznostjo za posebno skrb za Slovence v tujini. Urad opravlja naloge, ki zadevajo položaj slovenskih rojakov v zamejstvu in po svetu, njihovo kulturno, prosvetno in gospodarsko povezovanje z matično državo, informiranje, svetovanje in pomoč glede pravne zaščite.

Glavni cilji in aktivnosti Urada:

1. Ohranjanje slovenske identitete - Pri tem imata prednost slovenski jezik in slovenska kultura, zato se Slovencem po svetu in njihovim potomcem omogoča učenje slovenskega jezika in kulture.
2. Enakovreden odnos do vseh Slovencev - Urad do slovenske skupnosti izven matične domovine, tako posameznikov kakor organizacij, zavzema enakovreden pristop, ne glede na politično pripadnost, kraj, kjer se nahajajo, ali vzrok odhoda iz Slovenije. Osnovna pravica Slovencev v zamejstvu in po svetu je, da ostanejo med seboj različni, skupna pa naj bo njihova povezanost s Slovenijo.
3. Sodelovanje med Slovenci v tujini - Samo izpolnjevanje omenjenih ciljev je v večji meri odvisno od sodelovanja med samimi Slovenci v zamejstvu in po svetu ter njihovega skupnega nastopa tako v državi, kjer živijo, kot v odnosu do Republike Slovenije. Motiv sodelovanja naj bo predvsem kulturni, s skupnim ciljem ohraniti slovensko zavest, pri tem pa je pomembno predvsem, da se tega zavedajo tudi mlajše generacije.
4. Sodelovanje med Slovenci v tujini in matično državo - Republika Slovenija oblikuje različne načine možnega sodelovanja s Slovenci po svetu in v zamejstvu, vsak posameznik ali organizacija v tujini pa se sama odloči, v kako tesen stik s Slovenijo bo vstopila.

Na področju sodelovanja s Slovenci izven meja RS je Urad zadolžen tudi za spremljanje in koordiniranje dejavnosti pristojnih ministrstev Republike Slovenije.

Mednarodno sodelovanje:

- a. Sodelovanje s sorodnimi vladnimi sektorji v drugih državah
- b. Sodelovanje s Svetom Evrope:
Urad sodeluje pri pripravljanju letnega poročila, ki ga je Slovenija kot sopodpisnica Konvencije o narodnih manjšinah, dolžna posredovati SE, kakor tudi o izpolnjevanju Konvencije o odnosu do svojih državljanov v tujini.

Nova direktorica Urada za Slovence po svetu je od srede decembra 2003 in za dobo pet let državna podsekretarka Jadranka Šturm Kocjan.

Vir: IT 2004 -stina

Brezposelnost v Sloveniji

Stopnja registrirane brezposelnosti v Sloveniji je decembra lani znašala 11 odstotkov, kar je prav toliko kot mesec prej. Stopnja brezposelnosti med ženskami je znašala 12,7 odstotka, med moškimi pa 9,6 odstotka. Celoletna brezposelnost pa je po predvidevanjih znašala 11,2 odstotka, so danes sporočili iz državnega urada za statistiko.

Vstop Slovenije v EU

Irski minister za kulturo John O'Donoghue je razkril, kako namerava deset irskih mest obeležiti širitev Evropske zveze 1. maja. Vsako izmed njih bo organiziralo večdnevne prireditve, ki bodo simbolizirale povezanost med določenim mestom in posamezno državo pristopnico. Slovenski vstop v zvezo, bo tako pozdravilo irsko mesto Limerick, kjer bodo med drugim pripravili ulične povorke z glasbo, gledališčem in plesom. Slovenci bodo v mestu gostovali z mednarodno umetniško razstavo EV+A. Praznovanje v vsakem izmed desetih mest bo tako obarvano s krajevnimi značilnostmi in običaji, ki jih bodo obogatili udeleženci iz držav pristopnic.

Gospodarstvo v EU

Nemčija, Francija in Velika Britanija želijo v prihodnje preoblikovati Evropsko komisijo in sicer tako, da bi ta bolje vodila predvsem industrijsko politiko in spodbujala konkurenčnost gospodarstva. V zvezi s tem naj bi nemški kancler Gerhard Schroeder, francoski predsednik Jacques Chirac in britanski premier Tony Blair na srečanju v Berlinu med drugim sprejeli pobudo, s katero naj bi se zavzeli za preoblikovanje komisarskih resorjev tako, da bi dali prednost predvsem industrijski in razvojni politiki.

Berlusconi in Italia

Italijanski premier Silvio Berlusconi je napovedal, da bo junija letos na evropskih volitvah kandidiral kot nosilec liste svoje stranke Naprej Italija. Obenem je povedal, da prizadevanja za skupen nastop s še tremi sorodnimi strankami iz vladne koalicije na teh volitvah niso uspela. Berlusconi je na parlamentarnih volitvah v Italiji maja 2001 zmagal na čelu koalicije desnih in desnosredinskih strank, združenih pod imenom Dom svoboščin. V koaliciji so poleg Naprej Italija na volitvah nastopile tudi Severna liga, Nacionalno zavezništvo ter krščansko-demokratska unija. Za tokratne evropske volitve pa se jim ni uspelo dogоворiti za skupen nastop.

Janez Potočnik

Slovenski kandidat za položaj evropskega komisarja Janez Potočnik bi utegnil biti v Evropski komisiji razporen na resor za kmetijstvo in ribištvo, ki ga vodi evropski komisar Franz Fischler. Tako piše nekaj evropskih časnikov, ki se te dni ukvarjajo z vprašanjem, na katere položaje bodo v komisiji razporejeni novinci iz desetih držav. Uradno naj bi bila razporeditev novincev, ki bodo položaje v komisiji zasedali od 1. maja do 1. novembra letos, znana že v kratkem.

Vir: *Radio Ognjišče* 17.2.2004

Slovenska simbolična znamenja

Črni Panter
Carantanian Panther

Slovenski klobuk
(Venetski klobuk)

Nagelj

Lipa
The Carnation
The Linden Tree

VITSAR

Beda ska åka till Stockholm. Av misstag har hon placerats i samma sovkupé som en främmande herre. Denne tillkallar konduktören. Men fåget är fullsatt och efter en stunds dividerande säger Beda:

- Vi e ju vuxna mänskor, nog ska väl vi klara å dela kupé!

När konduktören går, säger den främmande herrn artigt:

- Eftersom ni är så vänlig, så föreslår jag att ni få välja. Överslaf eller underslaf?
- De spelar ingen roll, svarar Beda, bara ja få ligga innerst!

Mönstring i Göteborg. Inskrivningsofficeren:

- Jaså, herrn vill till flottan? Kan ni simma då?
- Nä, måste man de? Har ni inte båtar så det räcker te alla?

En man står ute på gesimsen på fjärde våningen och hotar att hoppa. Kal lutar sig ut genom fönstret och ropar:

- Tänk på frun!
- De har ja ingen!
- Tänk på rotmos å fläsklägg!
- De gillar ja inte!
- Tänk på Blåvitt!
- Ja gillar bara Gais!
- Gais? Ja, då e de la lika bra att du hoppar!

Åssbon har varit i Paris och fastnar i tullen på Landvetter.

- Vad är det i flaskan?
- De e undergörnade vatten från Lourdes.

Tullaren skruvar av kapsylen och sniffar:

- Hm, det luktar
- Harrenadå, undrens tid e ännu inte förbi!

Första dan på det nya jobbet hittar Älan ett hundralapp på golvet i lagret. Han går genast in till chefen med den.

- Bra! utropar chefen. Ni är tydligen en ärlig och pålitlig person. Faktum är att jag själv la dit sedeln för att sätta er på prov.
- De va la de ja trodde...

Åssbon ska åka till Paris. Damen på resebyrån frågar om han kan franska.

- Jajjemän, svarar Åssbon.
- Parlez-vous français?
- Yes!
- Det är inte franska, det är engelska!

Åssbon, glatt överraskad:

- Oj! Kan ja engelska me!?

Urväl: Zvonko Bencek

ŠALE

Gost naroči zrezek in se dolgo muči z njim.
"Natakar, ta zrezek pa ni videti lep."
"Kaj ga pa gledate, saj ni televizija."

- ♣ Grejo Japonec, Italijan in Slovenec na letalo: Prvi popije Coca-Colo in umre, drugi popije Fanto in umre, Slovenec popije Radensko in ne umre, ker ima Radenska tri srca.

Ujame Gorenjc zlato ribico.

Vpraša ga, katere tri želje naj mu izpolni.

Prva želja: "Naj sosedu crkne krava."

Druga želja: "Naj še ta drugmu sosedu crkne krava."

Tretja želja: "Pa, naj še moja krava crkne."

"Ja, zakaj pa to?" se začudi ribica.

"Ti kar nared, kar sem reku. Da ne bosta unadva klinca k men po mlek hodila."

- ♣ Prehrana in umiranje:

- 1.Japonci jedo zelo malo maščob in imajo manj srčnih napadov kot Angleži in Američani.
2. Francozi jedo veliko maščob in imajo tudi manj srčnih napadov kot Angleži in Američani.
3. Japonci pijejo zelo malo rdečega vina in imajo manj napadov kot Angleži in Američani.
4. Italijani pijejo veliko rdečega vina in imajo manj srčnih napadov kot Angleži in Američani.
5. Nemci pijejo veliko piva in jedo veliko klobas ter maščob in imajo manj srčnih napadov kot Angleži in Američani.

Zaključek: Jej in pij kar želiš. Očitno je angleški jezik tisto, kar te ubije.

- ♣ Gost v kavarni:

"Eno kavo brez smetane, prosim!"

Natakar vladivo :

"Smetane nam je zmanjkalo, je lahko brez mleka?"

- ♣ Žena naroči možu: "Za 15 minut grem k sosedu, vsaki dve uri premešaj golaž".

"Moj sin bo gotovo inženir," reče prva mamica, "vsako igračko, ki jo dobi, razdare in jo potem spet sestavi."

"Moj bo odvetnik," reče ponosno druga, "nenehno se prepira s prijatelji."

"Moj bo zanesljivo natakar," vzdihne tretja, "sploh ne pride, ko ga pokličem."

Izbor: Gusti Budja

SLOVENSKA ABECEDA – DET SLOVENSKA ALFABETET

Det finns 25 bokstäver i det slovenska alfabetet; tabellen under visar vad de bokstäverna heter och hur man uttalar dem. Vi får hjälp av engelska exempel där det inte finns svensk motsvarighet till slovenskt uttal.

Bokstav	Mera exakt notation	Uttal	I skrift	I uttal	Exempel på svenskt uttal	Översättning
A a	á	’a:	máti	’ma:ti	mamma	mamma
	à	’a	fànt	’fant	pant, tönt	pojke
B b	-	b	bíti	’bi:ti	bi	(att) vara
C c	-	ts	céna	’tse:na	plats	pris
Č č	-	kj	čebela	’tjebe:la	köra	bi
D d	-	d	dán	’da:n	dagg	dag
E e	é	e:	célo	’tse:lo	hela	helt
	ë	’e:	čélo	tje:lo	där	panna
	e	’e	kmèt	k’met	sett	bonde
	e	e	mátere	’ma:tere	legend	moder (gen.)
	ö	’ö	pès	’pöss	möss	hund
	e	e	tema	te’ma	tömma	mörkret
F f	-	f	fànt	’fant	far	pojke
G g	-	g	gòl	’gow	gospel	moll /
naken						
H h	-	h	hiša	hi:scha	hus	hus
I i	í	’i:	bíti	’bi:ti	bitter	(att) vara
	i	’i	sít	’sit	sitt	mätt
J j	-	j	jèj	’jej	säg	ät
K k	-	k	kám	’ka:m	kaka	vart
L l	-	l	lás	’la:s	last	hårstrå
	w	gòl	’gow	eng. know	måll / naken	
M m	-	m	máti	’ma:ti	moder	mor
N n	-	n	njén	n’je:n	Anja	hennes
	Före k, g, h	n	ángel	’a:ngel	ängel	ängel
O o	ó	’o:	ósem	’o:sem	åtta / gått	åtta
	o	’o:	oče	o:če	fat / fader	fader
P p	-	p	póln	’po:wn	portion	full
R r	-	r	grad	gra:d	grammofon	slott
	r	ör	prsi	pörsi	sörja	bröst
S s	-	s	sésti	’se:sti	syster, sitt	(att) sätta sig
Š š	-	sch	šóla	’schála	show	skola
T t	-	t	téta	’tä:ta	potatis	moster / tant
U u	ú	’u:	ústa	’u:sta	Ulla	munnen
	ú	’u	krùh	k’ruh	full	bröd
u	u	Néhru	’ne:hru	Nehru	Nehru	
V v	-	v	ví	’vi:	Vi	ni
-	w	nòv	’now	eng. know	ny	
-	u	vsak, vzeti	u’sa:k, u’ze:ti	know	alla, (att) ta	
Z z	-	z	vzéti	u’ze:ti	eng. zeal	(att) ta
Ž ž	-	ž	roža	’ro:ža	eng. vision	blomma

UTTALET AV VISSA LJUDKOMBINATIONER

IZGOVOR NEKATERIH GLASOVNIH SKUPIN

<i>Pravopis/Skrift</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Glas/Ljud</i>	<i>Pisava/Skrift</i>	<i>Izgovor/Uttal</i>
			<i>Ustrezni švedski/angleški glas</i>	

Motsvarande svenska
eller engelskt ljud

ov	På slutet av eng. know	ow	sinóv(ski)	si' no:w(ski)
	ett ord eller	nòv	' now	
	före konsonant		brátov(ski)	b' ra.tow(ski)
ov	före vokal o:v	sinóvi	si' no:vi	gå
ol	När l används ow	pól(n)	' po:w(n)	eng. know
	som diftong	kòl	' kow	
ej	På slutet av	ej	povéj(te)	po'vej(te) säg
	ett ord eller		jèj	' jej
	före konsonant	sirótej	si' ro:tej	
éj	Före vokal e:j	seja	' se:ja	säga
nj	På slutet av	n	kónj(ski)	' ko:n(ski) ansvar
	ett ord eller			
	före konsonant			
lj	På slutet av	l	pólj(ski)	' po:l(ski) polsk
	ett ord eller			
	före konsonant			

Om betoningen föregår stavelserna **-iu** och **-eu**, kan dessa ersättas med **u** i uttalet. 'ne:sew (burit), 'bu:kew (bokträ), 'no:siw (burit på), 'vi:dew (har sett) eller: 'ne:su, 'bu:ku, 'no:su, 'vi:du – rättstavning: nésel, búkev, nosil, vídel.

-stina

Otroci, naša prihodnost

Takole se je naš fotograf znašel v začetku tega leta, (morda je bila fotografinja) in posnel nekaj izvirnih fotografij. Da bi jih ohranili času in našim bralcem, objavljamo nekaj od teh izbranih fotografij na teh straneh arhiva v informativnem GLASILU.

Sestriči, Helsingborg, 9. januar 2004

Tri generacije

Martina in Danica, hči in mati ter pri oltarju g. Zvone Podvinski med mašo v kat. cerkvi v Helsingborgu, 9.1.2004, kjer so zadonele prelepe božične pesmi.

Tone in Danica Košir (Bjuv) z najstarejšo vnučko.
Helsingborg, 9.1.2004

Olga, vse najboljše za tvoj minuli
rojstni dan; risbo ti poklanja vnučka
Isabelle!

Andreas Berginc: Pogled v prihodnost... Cirila z božičnim nasmehom na poti v novo leto 2004..

Isabelle Kembro

Andre Westerlund

Tanja Tuomainen

2003/04

< Glasbena skupina Planika, 1988 ter skupina Lastovke, 1976

Cankarjev dom 26.6.1991 – prvi dan vojne za Slovenijo; na sliki so nekateri delegati konstit. srečanja Slovenskega svetovnega kongresa, Slovenci iz vsega sveta. Švedsko so zastopali A. Budja, Landskrona, J. Bergoč, Malmö in J. Bajt, Stockholm.

Landskrona: Janez Budja, Martin Prevolnik, Avgust Budja in Polde Karlin; nekaterih na sliki ni več med nami, živi samo še spomin. (1967)

Malmö: Prestop v novo leto 1990-91; ga. Bergoč, Tomas in Ivo Likar, Jože Myndel, Karli Krumpačnik in Jože Sternad

-stina

Izdajatelj / Utgivare:**Slovenska zveza / Slovenska riksförbundet i Sverige**

Box 237, 261 23 LANDSKRONA

Telefax: 0457-771 85 / 031-52 82 96

Predsednik/Ordför: Ciril M Stopar, Tajnik/Sekr: Marjana Ratajc

KK SLOVENIJA

c/o Rudolf Uršič

Norregata 9, 633 46 Eskilstuna

Preds.: Rudolf Uršič, 016-14 45 49

SKD FRANCE PREŠEREN

Box 5271

402 25 Göteborg

Ladislav Lomšek, 031-46 26 87

IVAN CANKAR

Box 4009

3009 Halmstad

Preds.: Branko Jenko, 0371-303 15

SKD PLANIKA

V:a Hindbyvägen 18

214 58 Malmö

Ivanka Franceus, 040-49 43 85

SD SIMON GREGORČIČ

Schelegatan 7

731 32 Köping

Preds.: Alojz Macuh, 0221-185 44

SD LIPA

BOX 649

261 25 Landskrona

Štefanija Berg, 0418-102 13

KD SLOVENIJA

Vallmovägen 10

293 34 Olofström

Preds.: Ciril M. Stopar, 0457-771 85

SLOVENSKO DRUŠTVO V STHLM

BOX 832

101 36 Stockholm

Kristian Mlakar, 08-550 65 708

SLOVENSKI DOM

Parkgatan 14

411 38 Göteborg

Preds.: Jože Zupančič, 031-98 19 37

PEVSKO DRUŠTVO ORFEUM

c/o Bencek-Budja, Hantverkarg 50

261 52 Landskrona

Augustina Budja, 0418-269 26

SLOV./ŠVEDSKO DRUŠTVO

c/o Barač, Påarpsv 37

256 69 Helsingborg

Preds.: Milka Barač, 042-29 74 92

SLOVENSKA KATOL. MISIJA

Parkgatan 14

411 38 Göteborg

Zvone Podvinski, 031-711 54 21

SLOVENSKA AMBASADA

Styrmansgatan 4

114 54 Stockholm

08-662 94 37, 08-662 94 36

VELEPOSLO. KRALJEVINE ŠVEDSKE

Ajdovščina 4/8

SI - 1000 Ljubljana, Slovenija

(+386) 01-300 02 70

Tisk / Tryckeri: Tryckhuset; COMAR-PRINT AB, Landskrona